

Изкуство за социално включване

РЪКОВОДСТВО ЗА ХУДОЖНИЦИ, РАБОТЕЩИ В ПРЕДИЗВИКАТЕЛНА ЗДРАВНА СРЕДА

**Funded by
the European Union**

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз, който не може да носи

Съдържание

Въведение	2
Дефиниция на ключови понятия	5
Ползите от изкуството в предизвикателни здравни среди	8
Необходими умения на артистите, работещи в предизвикателни здравни среди	14
Предизвикателства и как те могат да бъдат смекчени	30
Нужди и ограничения на специфични категории целеви групи	34
Значението на „преживяването“	39
Казуси, свързани с всяка област на изследване	45
Примери за дейности, базирани на изкуство с хора от предизвикателни здравни заведения	73
Литература	92

Въведение

Настоящото ръководство има за цел да даде възможност на артисти и други професионалисти да работят ефективно с хора в трудни области на здравеопазването, използвайки изкуството като инструмент. Тя има за цел да предостави подходи и практически примери на творци и професионалисти, за да могат да работят с хора, изправени пред хронични заболявания, хора с деменция, хора с увреждания, възрастни хора и др.

Доказано е, че изкуството може да бъде невероятно полезно за хора в трудни здравни райони по различни причини. Положителното му въздействие върху психическото и емоционалното благополучие е добре документирано. Начините, по които изкуството може да бъде от полза за хората в предизвикателни здравни среди, включват между другото: намаляване на стреса, разсейване, емоционално изразяване, чувство за постижение, изграждане на общност, подобрена когнитивна функция, подобрено качество на живот, управление на болката, насърчаване на добротата, овластяване, комуникация и умения за справяне, подкрепа на семейството и болногледачите. Чрез рисуване, скулптура, музика и други форми на изкуство хората могат да намерят утеха, да изразят емоциите си и да се справят с предизвикателствата на своите здравни ситуации.

От друга страна, артистите често нямат опит или умения да работят в такава среда. Художниците обикновено получават обучение в тяхната специфична форма на изкуство, което се фокусира върху усъвършенстването на техните творчески и технически умения. Те може да нямат официално образование или обучение по здравеопазване, психология или свързани области, които често са необходими за разбиране на уникалната динамика на здравните заведения. Много от тях може да не са наясно с потенциала за използване на техните умения в здравни среди. Интеграцията на изкуството и здравеопазването е сравнително нова и развиваща се област и артистите може да не са били изложени на тези възможности по време на своето образование или кариерно развитие.

Наръчникът има следните цели:

- Да се идентифицират и обяснят ползите, които изкуството може да има за хората в предизвикателни здравни среди
- Да идентифицира уменията и ресурсите, които са необходими, за да може един артист да работи ефективно в такива среди
- Да се идентифицират предизвикателствата, пред които са изправени артистите, когато искат да работят в такава среда и как могат да ги преодолеят
- Да проучи как професионалните и/или любители артисти могат да станат част от цялостна политика, която ще им позволи да участват. Сътрудничеството както на професионалните, така и на аматьорските художници може да доведе до взаимодействие, което може да създаде допълнителни възможности за участие на повече хора
- Да се идентифицират нуждите и ограниченията на специфични групи хора в трудни здравни ситуации във връзка с използването на методи, базирани на изкуството
- Да се разработи набор от идеи от артисти, за да се гарантира, че всички форми на изкуството могат да станат активна част от проекта.
- Да се оцени как специфични най-добри практики в ЕС могат да бъдат обменени от артисти, професионалисти и/или аматьори, за да се създаде синергия, която ще доведе до възможно най-добри резултати. Оценката на такива практики ще позволи на всички участващи организации и страни да обменят знания, което прави цялостния проект по-устойчив
- Да представи казуси и конкретни планове за прилагане на това как различни форми на изкуството могат да бъдат използвани в различни здравни среди. Тези планове могат да бъдат директно изпълнени от читателите на ръководството.

В заключение, този наръчник има за цел да насочи професионални артисти в ефективната работа с хора в предизвикателни здравни условия, като същевременно насърчава ангажираността на пациентите. Като използваме артистичния израз и креативността, можем да допринесем за подобряване на емоционалното благополучие, справяне и

приобщаване сред пациентите с хронични заболявания. Чрез съвместни усилия и внимателно изпълнение можем да работим за по-справедливо и устойчиво бъдеще за всички.

Ръководството е резултат от работата, извършена от консорциума по проект Еразъм+ „Изкуство за социално включване“. Проектът се координира от Община Галаци с участието на следните партньори: Action Synergy (Гърция), EUPRAGIA (Гърция), Fondazione Mantovani Castorina (Италия), Организация за насърчаване на европейските въпроси (Кипър) и Център за специална образователна подкрепа "Д-р Питър Берон" (България).

Организацията, отговорна за това ръководство, е EUPRAGIA. Повече информация за проекта можете да намерите на сайта: <https://art4si.eu/>

Дефиниция на ключовите понятия

В тази глава ще дефинираме ключовите основни концепции, с които ще се занимаваме в цялото ръководство.

Дефиниция на изкуството

Изкуството е много широко понятие, което е получило няколко определения през годините и в някои случаи тези определения могат да се считат за противоречиви. Въпреки това, известната Станфордска енциклопедия идентифицира няколко приемливи дефиниции, които могат да бъдат очертани и дават възможност за изясняване на този важен аспект, като по този начин се избягва възможен конфликт около истинската концепция, който може да повлияе на текущата работа и очевидно приноса на артистите в рамките на контекст на социалното включване. Поради това са очертани следните определения ¹:

- Един вид представяне, което е целенасочено само по себе си и, макар и безкрайно, все пак насърчава култивирането на умствените сили за общителна комуникация
- Качеството, производството, изразяването или областта, според естетическите принципи, на това, което е красиво, привлекателно или с повече от обикновено значение.
- Класът обекти, подчинени на естетически критерии; произведения на изкуството колективно, като картини, скулптури или рисунки
- Създаване на предмети, изображения, музика и т.н., които са красиви или които изразяват чувства, включително телевизия.

Аристотел обаче е определил, че „Изкуството завършва това, което природата не може да доведе до край. Художникът ни дава познания за нереализираните цели на природата.“ Освен това Леонардо да Винчи предполага, че „Изкуството е кралицата на всички науки, предавайки знания на всички поколения по света“. Освен това Ел Греко предоставя по-точен подход, който включва природата и изяснява, че „Изкуството е навсякъде, където го

¹Станфордска енциклопедия по философия (2018)

търсите; поздравете блещукащите звезди, защото те са небрежни пръски на Бог.” Накрая Микеланджело заявява, че „Истинското произведение на изкуството е само сянка на божественото съвършенство“. Всички горепосочени дефиниции и обяснения предоставят подходящата основа, която е от съществено значение за цялостното разглеждане на проблема и го свързват с концепциите за социално изключване и социално включване, и разбира се, как артистите всъщност могат да играят ключова роля в конкретната процедура .

Видове изкуство

В рамките на проекта ние се фокусираме върху формите на изкуството, които дефинираме по-долу, както следва:

Рисуване: Рисуването е форма на изкуство, направена чрез нанасяне на боя, цвят или пигменти върху среда или повърхност ².

Музика: Според AiC (2020) „Музиката се създава, когато има организация от звуци, като вибрации, които се събират, за да образуват чуваема композиция. Елементите на музикалната композиция включват хармония, тембър, мелодия и ритъм.

Танц: движение на тялото по ритмичен начин, обикновено на музика и в рамките на дадено пространство, с цел изразяване на идея или емоция, освобождаване на енергия или просто извличане на удоволствие от самото движение ³.

Театър: Театърът е съвместна форма на изкуство, която съчетава думи, глас, движение и визуални елементи, за да изрази смисъл ⁴.

Разказване на истории: Разказването на истории е интерактивното изкуство за използване на думи и действия, за да се разкрият елементите и образите на една история, като същевременно се насърчава въображението на слушателя ⁵.

² <https://study.com/academy/lesson/what-is-painting-definition-evolution-major-artists.html>

³ <https://www.britannica.com/art/dance>

⁴ <https://portal.ct.gov/-/media/SDE/Arts/Guide-to-K12-Program-Development-in-the-Arts/Theatre-Introduction-and-CPRC.pdf>

⁵Национална мрежа за разказване на истории, <https://storynet.org/what-is-storytelling/>

Хора в предизвикателни здравни среди

С този термин имаме предвид хора, които са изправени пред дългосрочни проблеми със здравето си, институционализирани или не. Това може да включва, наред с други, следните категории:

- Хора с деменция: Деменцията е общ термин за загуба на памет, език, решаване на проблеми и други мисловни способности, които са достатъчно сериозни, за да пречат на ежедневиия живот ⁶.
- Хора с увреждания: Според Организацията на обединените нации терминът хора с увреждания се използва за прилагане на всички хора с увреждания, включително тези, които имат дълготрайни физически, умствени, интелектуални или сетивни увреждания, които във взаимодействие с различни бариери в отношението и околната среда, възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото наравно с другите ⁷. Това включва физически увреждания и умствени увреждания
- Хора с хронични заболявания: Хроничните заболявания са дълготрайни състояния, които обикновено могат да бъдат контролирани, но не и излекувани. Хората, живеещи с хронични заболявания, често трябва да се справят с ежедневните симптоми, които влияят на качеството им на живот, и изпитват остри здравословни проблеми и усложнения, които могат да съкратят продължителността на живота им ⁸.
- Възрастни хора: хора в по-напреднала възраст, които са започнали да изпитват намаление на своите интелектуални или физически способности

⁶ <https://www.alz.org/alzheimers-dementia/what-is-dementia>

⁷ <https://www.un.org/esa/socdev/enable/faqs.htm>

⁸ <https://cmcd.sph.umich.edu/about/about-chronic-disease/>

Ползите от изкуството в предизвикателни здравни среди

Артистичните дейности служат като терапевтичен изход за хора, изправени пред трудни здравословни проблеми. Като участват в творческо изразяване, пациентите могат да изразят своите емоции, преживявания и предизвикателства по невербален начин, улеснявайки емоционалното освобождаване и себеоткриването. Терапевтичният характер на изкуството насърчава емоционалното благополучие, устойчивостта и механизмите за справяне, позволявайки на пациентите да се ориентират в своите здравни пътувания с повишена увереност и самоувереност.

1. **Намаляване на стреса:** Създаването или изживяването на изкуство, независимо дали чрез рисуване, рисуване, музика или други форми, може да помогне за намаляване на стреса и безпокойството. Това е особено важно за пациенти със сериозни здравословни проблеми или дълъг болничен престой⁹. Изследователите са изследвали въздействието на визуалното изкуство върху нивата на стрес при възрастни и са открили, че нивата на кортизоловите хормони намаляват значително след 45-минутна сесия за създаване на изкуство¹⁰.
2. **Отвличане на вниманието:** Изкуството може да служи като ценно средство за отвличане на вниманието от болката, дискомфорта и монотонността на здравните процедури. Участието в артистични дейности може да помогне на пациентите да се съсредоточат върху нещо положително и ангажиращо. Проучванията показват, че изкуството има потенциала положително да разсейва пациентите, като се обръща към тях социално, културно и екзистенциално като индивидуални човешки същества¹¹.
3. **Емоционално изразяване:** Изкуството позволява на хората да изразяват емоциите си, дори когато думите може да ги провалят. За пациенти, занимаващи се със

⁹Интервенции на творческите изкуства за управление и превенция на стреса – систематичен преглед, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5836011/>

¹⁰Намаляване на нивата на кортизол и реакциите на участниците след правене на изкуство, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07421656.2016.1166832>

¹¹Как всъщност пациентите преживяват и използват изкуството в болниците? Значението на взаимодействието: ориентирано към потребителя експериментално казус, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5328392/>

сложни емоции, свързани с тяхното здраве, създаването или ангажирането с изкуство може да бъде здравословен изход за изразяване. Използването на арт методи може да помогне на хората да намерят свежи и креативни начини да обработват и изразяват своите емоции. Изкуството е форма на изразяване без думи и може да бъде особено полезно, когато някой не може да изрази себе си чрез вербална комуникация. Творческият процес може да помогне на човек, който се бори с емоционалното изразяване, да разхлаби емоционалните бариери и да се докосне до подсъзнанието си. Този процес позволява на хората да разберат по-добре емоциите си, да влязат в контакт с мислите и чувствата си и да получат емоционален катарзис чрез артистично изразяване ¹². В същото време процесът на създаване на изкуство може да бъде възможност за саморефлексия и интроспекция, както и начин за комуникация за хора, които може да имат затруднения с традиционните форми на комуникация.

4. **Чувство за постижение:** Завършването на арт проект, независимо дали е рисунка, скулптура или музикална композиция, може да осигури чувство за постижение. Това може да бъде особено важно за тези, които може да се борят с чувство на безпомощност или загуба на контрол в своето здравеопазване. Творчеството може да помогне за изграждане на самочувствие и подобряване на психичното здраве, особено при по-възрастните хора ¹³. Изкуството дава усещане за постижение, което кара хората, особено в трудни здравни среди, да се чувстват добре и повишава вашата увереност. Постижението може да дойде от процеса на учене, правене и създаване и не е задължително да се отнася до постигането на крайния резултат.
5. **Насърчаване на социални връзки:** Базираните на изкуството интервенции създават приобщаваща среда, която насърчава сътрудничеството и социалните взаимодействия между пациентите. Чрез групови арт сесии пациентите имат възможност да споделят опит, да се подкрепят един друг и да развият чувство за другарство. Тези социални връзки засилват чувството за принадлежност на

¹² <https://aohealing.com/the-benefits-of-art-therapy-for-emotional-expression/>

¹³ Положителни ефекти от арт терапията върху депресията и самочувствието на възрастни хора в старчески домове, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00981389.2018.1564108?journalCode=wshc20>

пациентите, намалявайки чувствата на изолация и самота, които обикновено се изпитват по време на продължителни здравни ситуации. Изкуството може също така да укрепи връзките между пациентите и техните болногледачи.

6. **Подобрена когнитивна функция:** Участието в творчески дейности може да стимулира когнитивната функция и паметта, което е от съществено значение за пациенти, занимаващи се с неврологични състояния или когнитивни увреждания. Доказано е, че правенето на изкуство помага за производството на невротрансмитер допамин ¹⁴, който стимулира създаването на нови неврони и повишава фокуса и процеса на учене.
7. **Управление на болката:** Има доказателства, които предполагат, че арт терапията може да помогне за намаляване на усещането за болка. Участието в творчески дейности може да предизвика освобождаването на ендорфини и други естествени болкоуспокояващи. Създаването на изкуство може да помогне на тялото да освободи ендорфини, естествените средства за облекчаване на болката, които могат да блокират нервните клетки, които получават сигнали за болка, като по същество притъпяват болката ¹⁵. Според Сандра Изакоф, художник, учител по рисуване и арт терапевт във Форест Хилс, Ню Йорк, „хората с хронична болка толкова често чувстват, че са загубили контрол – контрол върху телата си, изборите си и самата тъкан на живота си“ . Изхаков казва, че „художествените материали от различни разновидности позволяват на човек да придобие контрол или щастливо и целенасочено да загуби контрол“ ¹⁶.
8. **Промоция на уелнес:** Здравните среди могат да бъдат фокусирани върху лечението на болести, но изкуството може също да насърчи цялостното уелнес. Арт дейностите насърчават грижата за себе си и себеизразяването. Световната здравна организация (СЗО) заявява, че „Създаването и насладата от изкуствата спомагат за

¹⁴Творчество, мозък и изкуство: биологични и неврологични съображения,

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4041074/>

¹⁵ <https://breakthestigma2.weebly.com/science-behind-mental-illness--positive-affects-of-art.html>

¹⁶ <https://www.healthcentral.com/pain-management/art-therapy-chronic-pain>

насърчаване на холистично здраве и могат да бъдат мотивиращ фактор за възстановяване“¹⁷

9. **Овластяване:** Участието в артистични начинания може да даде възможност на пациентите, като им позволи да направят избор, да изразят своята индивидуалност и да възвърнат чувството за контрол в живота си. Според психиатъра д-р Кари Барън това се случва чрез предписание от пет части: прозрение (себепознание), движение (упражнения), почивка на ума (изключете, увиснете), вашите собствени две ръце (правете нещата или карайте нещата да се случват)), промяна на съзнанието (култивиране на полезно мислене).¹⁸
10. **Подкрепа за семейството и болногледачите:** Изкуството може да бъде инструмент за членовете на семейството и болногледачите да се свързват с близките си в здравни заведения. Може да осигури средство за свързване и изразяване. Дейностите по изкуствата могат да подобрят социалната свързаност и да насърчат реципрочността между хората, живеещи в здравна среда, и лицата, които се грижат за тях ¹⁹.
11. **Премахване на бариерите:** Изкуството надхвърля езиковите и културните бариери, което го прави ефективен инструмент за разрушаване на обществените бариери. В контекста на здравеопазването изкуството позволява на пациенти от различен произход да се свързват на обща платформа, насърчавайки взаимното разбиране и съпричастност. Като насърчава открития диалог и споделения опит, изкуството се превръща в мост, който сближава пациентите, здравните специалисти и помощния персонал, допринасяйки за по-приобщаваща здравна общност.
12. **Борба със стигмата:** Хроничните заболявания често носят стигматизация, водеща до погрешни схващания и предразсъдъци. Артистичното изразяване позволява на пациентите да предизвикат тези стереотипи, като покажат своите силни страни и устойчивост. Като споделят своята творческа работа, пациентите хуманизират своя

¹⁷ <https://www.who.int/initiatives/arts-and-health>

¹⁸ <https://www.beaumont.org/health-wellness/blogs/art-and-healing-wellness-and-empowerment-in-the-community>

¹⁹Как изкуствата могат да повлияят на нагласите на болногледачите с деменция?, <https://academic.oup.com/gerontologist/article/60/6/1103/5843559?login=false>

опит, насърчавайки съпричастност и повишавайки осведомеността сред по-широкото общество. По този начин изкуството служи като мощен инструмент в борбата със стигмата и насърчаването на едно по-приобщаващо и приемащо общество.

Чрез всички ползи, анализирани по-горе, изкуството предлага трансформиращ подход за подобряване на живота на хората, които се справят със сложността на хроничните заболявания и други предизвикателни здравни ситуации. Препоръките, изложени в това проучване, имат за цел да ускорят интегрирането на изкуството в здравните заведения, насърчавайки по-приобщаваща, състрадателна и подкрепяща среда за всички пациенти.

Въпреки очевидните им ползи, обикновено използването на базирани на изкуството методи не е много често срещано в здравните заведения и обикновено са спорадични и непоследователни дейности, които се организират.

За да стане ролята на артистите по-ефективна, трябва да се направят следните действия:

- Диалог с местните и националните власти, за да се създаде подходяща правна и официална основа, която ще даде възможност както на артистите, така и на хората в предизвикателните здравни среди да получат достъп до съответните ресурси. Тези ресурси могат да бъдат технически, инфраструктурни, човешки и финансови. Комбинацията от всичко това може да създаде значителни ползи за всички участващи страни
- Директен диалог между здравната среда и обществото, тъй като това ще позволи на артистите да разширят знанията си за специфичните проблеми, пред които са изправени хората, живеещи там, и следователно да станат по-точни, когато става въпрос за проектиране и развитие на техните практики.
- Развийте социалните мрежи на артистите с бизнес и други организации, като организациите с нестопанска цел (НПО) и НПО. Развитието на тази мрежа е истинска необходимост за артистите и винаги трябва да се разглежда като приоритет поради нарастващото влияние, което тези организации имат в обществото, както на публично, така и на частно ниво.

- Задайте приоритети за хората в предизвикателни здравни среди, въз основа на стратегическия подход SMART (специфичен – измерим, постижим – реалистичен – ограничен във времето). Това ще помогне на тази категория хора да разберат, че изкуството наистина може да им предостави възможности, но също така ще им помогне да си поставят собствени цели и да постигнат целите си²⁰

²⁰Източник: Агенцията за културни въпроси на Япония и съвместен изследователски екип на университета Кюшу (2020 г.)

Необходими умения на артистите, работещи в предизвикателни здравни среди

Артистите, работещи в предизвикателни здравни среди, изискват уникален набор от умения, за да се ангажират ефективно с пациенти, болногледачи и здравни специалисти. Тези умения надхвърлят артистичния талант и включват много меки умения като междуличностни умения, умения за комуникация и адаптивност. В следващата таблица са представени основните умения, които артистите трябва да притежават, за да могат да работят ефективно в тези среди.

Емпатия

Основното умение, което един артист трябва да притежава, за да може да работи успешно в предизвикателни здравни среди, е **емпатията**.

Според енциклопедията на Американската психологическа асоциация (APA) „*Емпатията е разбиране на човек от неговата или нейната референтна рамка, а не от собствената си, или косвено преживяване на чувствата, възприятията и мислите на този човек. Емпатията сама по себе си не води до мотивация за оказване на помощ, въпреки че може да се превърне в съчувствие или лично страдание, което може да доведе до действие. В психотерапията емпатията на терапевта към клиента може да бъде път към разбиране на познанията, афектите, мотивацията или поведението на клиента.* Истинското предизвикателство за социалното включване и артистите е да развият специфични характеристики, които ще им позволят да постигнат целите си. Емпатията е основен елемент за социалното включване от страна на артистите, тъй като носи етични предизвикателства, които те трябва да бъдат следвани, тъй като хората в предизвикателни здравни среди наистина са много уязвими. Трябва също така да се отбележи, че въпреки че емпатията се счита за важен елемент в процеса на социално включване, тя не може да се счита за единствената, тъй като същественият принос на други социални и професионални умения трябва да се прилага на всички нива (AT, 2022). Във всеки случай, емпатията е първата и най-важна характеристика, тъй като без

разбиране на собствените проблеми няма да позволи на хората да създадат правилните синергии и да дадат възможност на хората.

Комуникация

Комуникационните умения са вторият набор от умения, които са необходими за артисти, които работят в предизвикателни здравни условия.

Комуникацията е дефинирана като използване на инструменти и средства, които ще позволят на индивиди или групи от хора под каквато и да е форма свободно да обменят мнения, идеи, опасения, мисли и т.н. Ефективната комуникация от името на артистите изисква идентифициране на най-важните Канали, които се считат за следните:

- **Вербална комуникация**, която според McDuffie (2013, р.132) е важно дефинирала, че: *„Вербалната комуникация се отнася до производството на говорим език за изпращане на преднамерено съобщение до слушателя.“* Освен това авторът пояснява, че вербалната комуникация е разделена на няколко елемента/подкатегории като:
 - ✓ Семантика (лексика),
 - ✓ Синтаксис (граматика) и
 - ✓ Прагматика (социалната употреба на езика).

Чрез вербалната комуникация артистите могат да успеят да се доближат до хората в здравните заведения по начин, който ще ги накара да се чувстват комфортно. Като се има предвид нивото на доброта и чувствителност, което обикновено описва артистите, прилагането на такива умения се счита за много важно. Артистите обаче също трябва да бъдат обучени, за да развият допълнително тези умения, тъй като комуникацията става все по-трудна в случай на хора в такива условия.

- **Невербална комуникация:** Collins Dictionary (2018) дефинира, че : *„Тези аспекти на комуникацията, като жестове и изражения на лицето, които не включват вербална комуникация, но които могат да включват невербални аспекти на самата реч (акцент, тон на гласа, скорост на говорене и т.н.). Невербалната комуникация се състои от неща като изражението на лицето ви, движенията*

на ръцете ви или тона на гласа ви, които показват какво чувствате към нещо, без да използвате думи. Важно е артистите да могат да прилагат невербалната комуникация, тъй като в няколко случая хората в здравните заведения може да нямат способността да разберат какво имат да кажат другите. В допълнение, предвид уменията, които артистите обикновено притежават, особено актьорите, невербалната комуникация може да се счита за важен инструмент, който трябва да се прилага. Това може да бъде дори от по-голямо значение в случаите, когато хората в здравните заведения са лица от други страни, като по този начин езикът ще представлява сериозна бариера.

- **Устна комуникация:** Според Human Resources and Skills Development Canada (HRSDC) (2018) *„Устната комуникация се отнася до уменията за говорене и слушане, необходими за вербално участие в дискусии, обмен на мисли и информация, правене на ясни и убедителни презентации и взаимодействие с разнообразие от публики.“* Устната комуникация е важна за социалното включване, тъй като може да помогне на артистите да обяснят подробно и със собствените си думи как хората в здравните заведения могат да участват в цялостно планираните дейности.
- **Комуникация лице в лице:** Комуникацията лице в лице може да се определи като комуникация, когато комуникаторът предава своето съобщение лично на получателя лично устно и дори невербално. По този начин комуникацията лице в лице е вербална и невербална (Drago, 2015). В допълнение, комуникацията лице в лице може да се осъществи както във формална, така и в неформална форма, следователно създава интересна концепция, която до голяма степен е повлияна от бързото технологично развитие (Misra et al, 2014). Осигуряването на комуникация лице в лице от артиста ще повиши нивото на увереност и доверие между всички участници и ще създаде възможности, които могат да доведат до желаните резултати. Това може да се счита за една от най-важните форми на комуникация, тъй като прави артистите затворени за хората в здравните заведения.
- **Дистанционна комуникация:** Технологичното развитие доведе до разрастване на дистанционната комуникация, която се дефинира като „всяка междуличностна

комуникация, при която физическата пропаст между участниците е извън физиологичните граници на неволното човешко възприятие“ (Оксфордски речник, 2019 г. – онлайн) . Използването на технологии, особено за тези хора, които попадат в географски необлагодетелстваните хора, е важно, тъй като ще им позволи да участват в алтернативни форми на изкуство, без да се налага да са на едно място. Такава комуникация ще изисква от артистите да гарантират, че хората в предизвикателни здравни среди ще притежават подходящото оборудване.

- **Официална комуникация:** Според (Zikmund & Babin, 2010) *„Официалната комуникация се отнася до ефективен обмен на официална информация, която протича през различните нива на организационната йерархия и е в съответствие с предписаните професионални правила, политика, стандарти, процеси и разпоредби на организация.“* Това умение е важно, тъй като артистите трябва да разработят конкретни действия, насочени към здравните институции или всяка друга формална организация
- **Неформална комуникация:** Според бизнес жаргони (2019, онлайн) *„Неформалната комуникация е непринудена и неофициална форма на комуникация, при която информацията се обменя спонтанно между две или повече лица, без да се спазват предписаните официални правила, процеси, система, формалности и командна верига.“* Артистите трябва да прилагат този тип комуникация както с хората в предизвикателни здравни условия, така и с другите заинтересовани страни, за да им помогнат да станат по-заинтересовани и да избегнат използването на дългосрочни бюрократични процедури, които няма да имат практически резултати.

Във всеки случай, всички горепосочени форми на комуникация са важни и взаимосвързани, призовавайки артистите да ги развиват. Трябва да се обърне специално внимание на комуникацията лице в лице, тъй като хората в здравни ситуации ще имат възможност да се чувстват по-комфортно и да подобрят своите перспективи за социално включване.

Активно слушане

Активното слушане е основно комуникационно умение и се определя като способност за точно получаване и интерпретиране на съобщения в комуникационния процес и се счита за ключов елемент във всички взаимодействия между хора, групи, организации и т.н. (Montgomery, 1981; Iwankovich, 2001). След това моделът HURIER предоставя възможност да се разбере как се развива слушането и да допринесе на артистите с ценна информация, която може да се счита за важна. Всеки един е важен и всички елементи са взаимосвързани, което прави полезен инструмент за уменията за емпатия. В допълнение към модела HURIER (вижте графиката по-долу), който наистина представлява мощен инструмент по отношение на комуникацията, Listening in Arts носи конкретни предимства, които могат да бъдат ефективно разпределени към целевата група.

Графика. Моделът HURIER

<p>H – Слух : „Слух“ се използва тук в много широк смисъл. Не само се отнася до физическия акт на изслушване, но и до улавянето на невербални и други сигнали; тон на гласа, език на тялото и изражение на лицето.</p>
<p>U – Разбиране: След като съобщението бъде „чуто“, следващата стъпка е разбирането. Това означава обвързване на всички елементи на „чуването“, за да се създаде съгласувано разбиране на съобщеното. Фактори като език и акцент може да повлияят на вашето разбиране.</p>
<p>R – Запомняне: Запомнянето изисква фокус. Ефективният слушател трябва да може да запомни съобщението, което получава в неговата цялост.</p>
<p>I – Превод: Тълкуването на съобщението надгражда и подобрява разбирането. Тълкуването означава разглеждане на фактори като контекста, в който е изпратено съобщението. Важно е, че тук слушателят също трябва да е наясно и да избягва всякакви предубеждения или пристрастия, които може да има, които могат да повлияят на начина, по който се тълкува съобщението.</p>
<p>E – Оценяване: Оценяването изисква слушателят да държи отворен ум за съобщенията, които получава, и да не прави прибързани заключения относно това, което се казва. Оценете цялата информация и едва тогава започнете да формулирате отговор.</p>

R – Отговор: Отговорът трябва да бъде добре премерен и да демонстрира, че сте разбрали какво е съобщено. Може да е необходимо да се използват техники като изясняване и размисъл като част от отговора.

Състрадание

Състраданието има много различни характеристики спрямо други емоционални умения (напр. емпатия и алтруизъм). В психологията Състраданието се отнася до „да страдате заедно“ и също се отнася до способността на хората да се свързват истински и дълбоко с други хора в най-трудните им моменти и дори да страдат с тях, като не се преструват, а като ясно разбират проблемите си (GGM, 2022 г.). Установено е, че Състраданието има пряка и ефективна връзка и въздействие върху хора в трудни здравни условия.

Способност за разпознаване на другите

Способността за разпознаване на другите се отнася главно до емоционалната интелигентност и най-важното до великото умение за самосъзнание, което наистина изисква дълбоко лично задълбочено самофокусиране и способност да разберете себе си, преди да се опитате да разберете истински другите, и следователно, можете да им осигурите вашата лична подкрепа. Установено е, че специфични форми на изкуства като рисуване и фотография значително допринасят за емоционалното развитие и самоосъзнаването на художниците, тъй като те трябваше да открият своята личност и истинските си интереси, които биха използвали техните артистични умения и да ги изведат на следващото ниво в както за професионално, така и за саморазвитие. За да могат артистите да подобрят способността си да разпознават другите, както и да подобрят нивото си на самосъзнание, те трябва да прилагат някои специфични действия, които могат да доведат до превъзходни резултати.

Определяне на граници

Точно както при формата на живот на видрата, поставянето на граници, а не бариери, се счита за основно предизвикателство, което е свързано със способността на човека да контролира емоциите си, особено когато това е свързано със специфични проблеми, като

високото ниво на емоционална ангажираност, която наистина може да създаде неспособност да се преценява по правилен начин. По-конкретно, трябва да се отбележи, че *„Емоционалната ангажираност е степента, в която медиен потребител е емоционално ангажиран с медийно преживяване, съдържание или характер и изпитва интензивни чувства“* (Felton & Jackson, p.8). Този подход дава възможност за по-добър критичен подход, който се счита за елемент, който на практика може да позволи на артистите да разберат емоционалното участие и как това трябва да се прилага в реални условия.

Важно е да се разбере, че всеки човек, включително, разбира се, артистите, трябва да постави граници и това е изключително здравословен процес, който може да бъде от полза не само за артистите, но и за хората в неравностойно положение, тъй като те трябва да бъдат защитени. Следователно, следното може да се приеме като част от това специфично умение:

- Емоционална енергия – Не хабете много емоционална енергия, тъй като това може да създаде грешни чувства както за артистите, така и за хората в неравностойно положение и потенциално може да доведе до някои сериозни проблеми във връзка с развитието на здрава и устойчива връзка
- Време – Артистите трябва да гарантират, че не превишават определени граници, тъй като това може да работи срещу тях
- Лично пространство – В резултат на разпределението на подходящото време, артистите трябва да гарантират, че ще позволят както на хората в предизвикателни здравни условия, така и на себе си, да имат съответното пространство. Това ще даде възможност и на двете страни да се чувстват свободни, а не да са под постоянен натиск
- Сексуалност – Личното привличане наистина е физическа реакция на всички хора и това трябва да бъде ясно разбрано от артистите. Те трябва да се уверят, че не се включват в ненужни действия и/или взаимоотношения, които могат да причинят объркване и чувство на неудовлетвореност, особено за хора в предизвикателни здравни условия.

- Морал и етика – Разбирането на морала и етиката на хората в предизвикателни здравни условия, особено на тези, идващи от различен произход, е от първостепенно значение. Следователно такива бариери трябва да бъдат повдигнати, за да се гарантира, че културните измерения ще бъдат напълно разбрани и зачитани от всички участващи страни
- Материални притежания и финанси – Работата със скъпоценни вещи и най-важното с пари наистина може да доведе до объркване и ситуации на високо напрежение. Поради това е важно да се гарантира, че артистите няма да се намесват в подобни ситуации, като по този начин защитават себе си и хората в предизвикателни здравни среди.
- Социални медии – Един от основните капани, в които хората попадат, когато се опитват да помогнат на другите, е да развиват затворени взаимоотношения чрез социалните медии. Използването на социални медии от Артистите трябва да бъде ограничено до нуждите и изискването за тяхната помощ, за да се избегнат ненужни негативни ситуации

Всичко по-горе са важни елементи, които трябва да бъдат взети под сериозно внимание от онези, които проектират действията на артистите, които ще участват в процеса. Един от начините за това е разбирането на признаци за здрави граници и потенциални нездравословни граници, тъй като те са ясно посочени в следващата графика и разкрива как такива капани могат да бъдат ефективно избегнати. Особено по отношение на нездравословните признаци, следната графика се счита за много важна.

Signs of Healthy Boundaries	Potential Signs of Unhealthy Boundaries
Protect yourself from getting taken advantage of	Vulnerable to being “used” or taken advantage of
Own your time	Over-commit your time to others and leave little time for yourself
High self-esteem and self-respect	Lower self-esteem and critical inner dialogue
Prioritize time for yourself	Give a lot of their time to other people
You only take on responsibilities you can handle; you don't overcommit yourself	Feeling exhausted or burnt out by overwhelming commitments and responsibilities
Authentically say “no” if you don't have the energy or capacity to do something	Have a hard time saying “no”
Set limits for others without feeling bad	Feel guilty for expressing boundaries
Strong sense of identity and direction	Change yourself to fit in with different people
Take care of your own problems and understand that you cannot heal other people's issues for them	Take on other people's problems as your own
You clearly communicate your needs and wants; you prioritize your self-care	You put other people's needs and wants before your own

Източник: Science of People (2022).

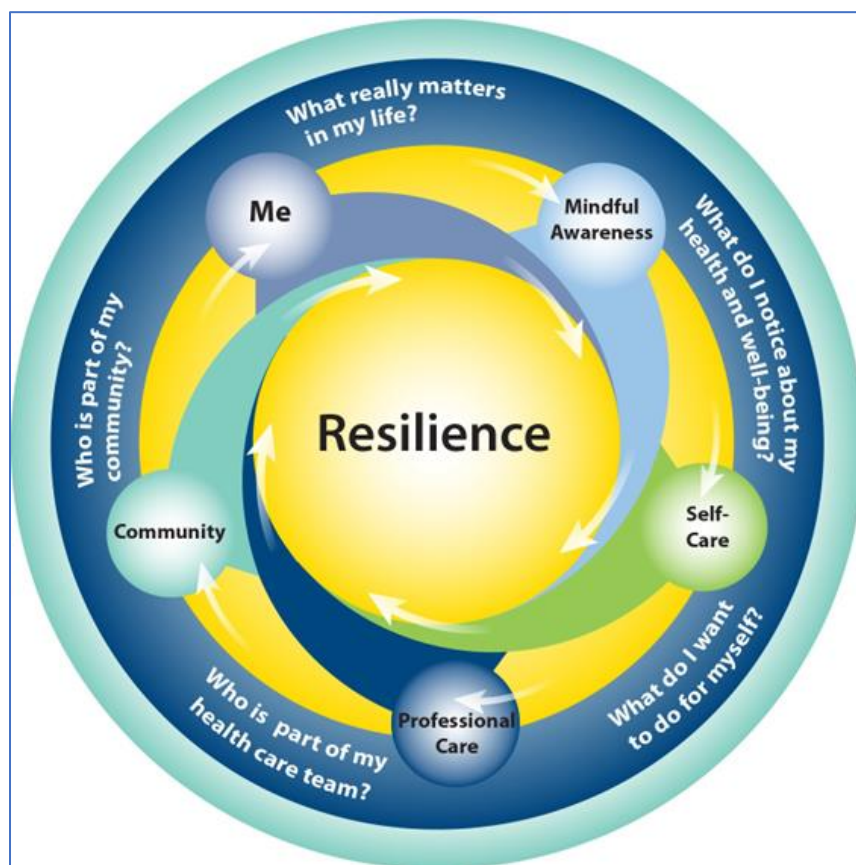
Дизасоциация – устойчивост и избягване на изгаряне

Разграничаването от специфични стресови ситуации наистина се счита за важно умение за хората, които работят с хора в предизвикателна здравна среда. Такива ситуации изискват по-задълбочено изследване на социалните и лични ситуации, за да се гарантира избягването на възможно физическо и психическо изгаряне, често срещано при хора, които посвещават много време на подкрепа на другите (Di Monte et al., 2020). Като цяло, терминът "Дизасоциация" се отнася до *"състоянието на несвързаност в паметта или въображението... състояние, при което някаква интегрирана част от живота на човек се отделя от останалата част от личността и функционира независимо.* Тази

идентификация е наистина важна, тъй като поражда необходимостта артистите да развият такива умения, за да се предпазят от физически и психически проблеми, като по този начин гарантират устойчивост в действията си. Според няколко научни изследвания има три ключови измерения по отношение на бърнаут, а те са:

- огромно изтощение, което е резултат от дълбока лична отдаденост, за да се постигне нещо, особено когато това се счита за благородно действие и ще доведе до няколко социални ползи. Следователно то е пряко свързано с артистите и техния опит да постигнат ефективно такива резултати
- чувства на цинизъм и откъсване от работата, което работи обратното на предишната точка и може да бъде резултат от лично изгаряне, както физическо, така и психическо, което може да накара човека да бъде напълно откъснат от работата си, въпреки че в действителност тя /той не иска да го направи и може да има негативни последици в живота на човека
- чувство за неефективност и липса на постижение, което може да бъде отрицателен резултат от липсата на усещане за подходящо чувство за постижение и/или дори липса на признателност от тези, които получават тази подкрепа. Това наистина може да тласне човека, който предоставя подкрепата, към другия край и да доведе до пълно разединение.

В резултат на всичко по-горе е важно да се установи, че трябва да се следват специфични елементи, тъй като те са очертани в следващата графика, която създава цялостно разбиране на ролята на устойчивостта, за да се избегнат възможни заплахи от изгаряне и следователно , избягване на потенциално разединяване с по-широката среда, която включва хората в затруднено здравно положение и техните семейства. За артистите това може да се превърне в ефективен двигател, следователно е от решаващо значение това да се разглежда като основен компонент на тяхната работа. Трябва да се обърне внимание на всички елементи, но съзнателното осъзнаване се счита за жизненоважен компонент в този процес, тъй като позволява на артистите да останат спокойни и фокусирани върху целта си. Всички други елементи обаче остават мощен инструмент, тъй като могат да помогнат на артистите да развият своите умения за работа в мрежа с местните общности, както и да осигурят професионална грижа.

Източник: Veteran Affairs

Улеснение и „анимация“

В допълнение към гореспоменатите умения, Артистът трябва да може да развие такива комуникационни умения, които ще му/й позволят да стане по-ефективен в комуникационния процес с хората в предизвикателни здравни условия. Анимационните изкуства съставляват важна част от съвременните художествени представления, които се радват на бърз и здравословен растеж по целия свят, позволявайки на хиляди хора да включат този тип изкуство, било то за професионални действия или дори като любители в конкретната област. Участието в анимационните изкуства може да осигури няколко устойчиви ползи, които имат дългосрочно въздействие върху живота както на анимационните артисти, така и на хората в трудни здравни условия, които виждат възможността за взаимодействие като уникална, която може да ги накара да премахнат препятствията, което доведе до тяхното социално изключване. Няколко експерти са предоставили ползите, които са включени в процеса и са свързани с тяхната

професионална стойност, както и с тяхното въздействие върху обществото. Това потенциално може да доведе до ползи за предизвикателните здравни среди, които могат да се възползват от участието си в подобни действия. Ето защо е важно да се съсредоточите върху проблема чрез стратегически подход.

- Анимацията помага за задълбочаване на визуалното разбиране по-добре от традиционните диаграми.
- Анимацията пропуска ненужните словесности и визуализации.
- Позволява ви да предавате идеи бързо и остро.
- Анимацията е икономична комуникационна стратегия.
- Той образова и ангажира публиката чрез забавление.
- Той също така предоставя сценарии от реалния живот, с които се сблъсквате в ежедневието по време на учене и толкова много други дейности.

Източник: Explain Ninja (2022).

Правилно използване на енергия

Енергията се счита за жизненоважен компонент за всяка художествена дейност, особено за тези видове, които са пряко свързани с публиката, като театър и пеене, и разбира се, това се отнася за социалното включване на хора в неравностойно положение, които трябва да развият такава енергия за да повишат своите умения. Според Energy Art Movement (2022) Енергията в изкуствата е жизненоважна, за да се гарантира творчеството и иновациите, особено в съвременната форма на изкуството, в която технологията е съществена част, и това е свързано с „...използването на цвят, форма и композиция за създават изобретателни и изразителни произведения на изкуството, които резонират с въздействие и чувство. Това са тези произведения, които пулсират с мистериозна сила, независимо дали е сила отвъд нас или част от нашата собствена елементарна човечност. В такива случаи артистите и хората в трудни здравни области трябва да обмислят конкретни въпроси като:

- Какво е харизма?
- Какво привлича вниманието на зрителя?

- Какво характеризира способността за действие?
- Каква енергия е необходима за всеки вид изкуства?
- Кои хора могат да развият тази енергия?
- Каква е ролята на екипната работа в енергията и страстта?

Отговорите на такива въпроси ще позволят развитието на дейности, които ще помогнат на хората в неравностойно положение, както и на артистите да работят в тясно сътрудничество и да създават действия, които ще им помогнат да достигнат до целите си.

Източник: Samurri & Zecca (2015)

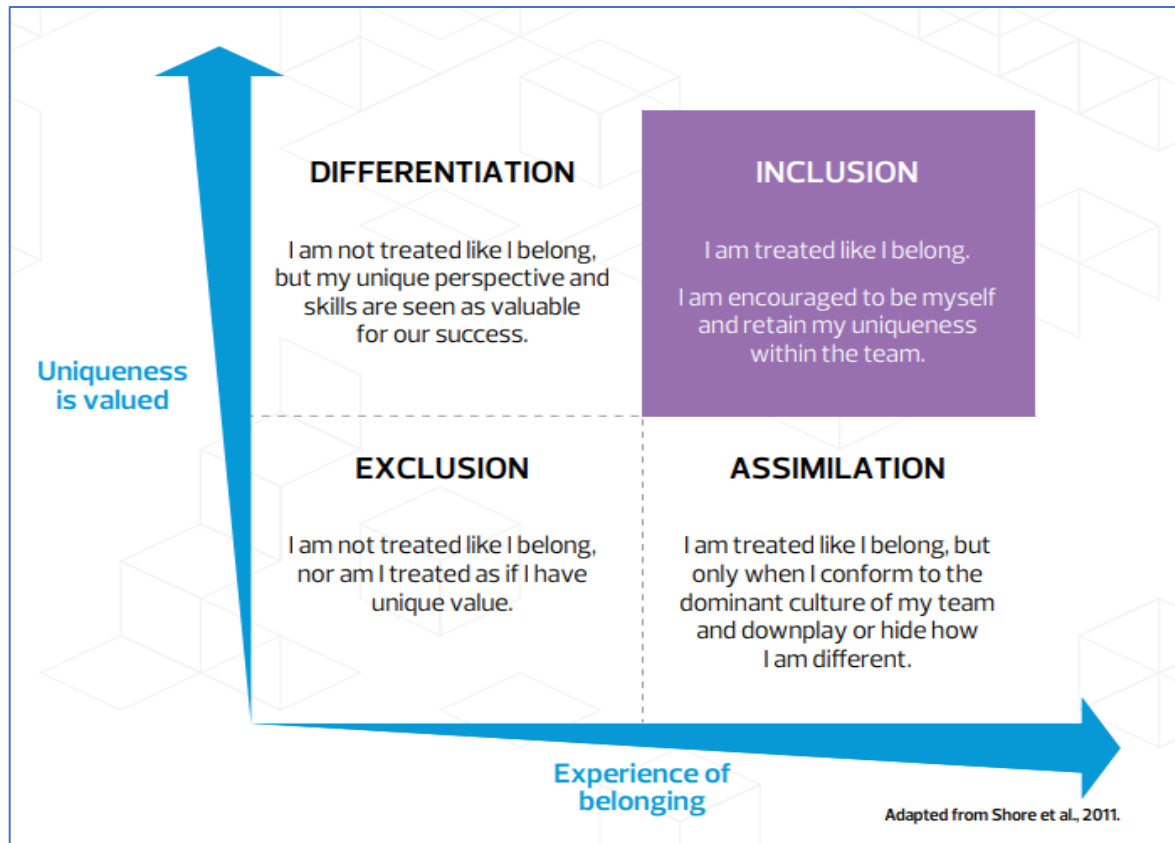
Гъвкавост и адаптивност

Гъвкавостта и адаптивността се разглеждат като две дефиниции и концепции, които са еднакви без съществени разлики. Особено на работните места, тези два термина обикновено се бъркат както от работодателите, така и от служителите. Освен това двата термина също се бъркат в социалната среда, което води до конфликт между хората и работната среда, което може да доведе до отрицателни резултати (Leeds Uni Career Center, 2022 г.). Ето защо е важно да се изяснят двата термина, които се дефинират по следния начин *„Адаптивността е способността да се променя (или да бъде променена), за да пасне на променени обстоятелства“* и *„Гъвкавостта е способността да се огъва, обикновено без да се счупи“*.

Следвайки всичко по-горе, беше установено, че адаптивността и гъвкавостта позволяват на артисти от всякакъв тип да допринасят за подпомагане на хора в трудни здравни ситуации за постигане на социално включване със страхотни ефекти, които се разширяват до редица други въпроси, които са пряко свързани с настоящия проект .

Ролята на артистите за подпомагане на хората в неравностойно социално положение е наистина важна, тъй като те са призовани да развиват дейности, които са идентифицирани в следващата графика и създават възможности да станат по-успешни и следователно дават възможност на хората в неравностойно социално положение да постигнат целите си. Както е ясно посочено в конкретната графика, артистите трябва да оценят две конкретни ситуации, за да помогнат за постигане на гъвкавост и адаптивност:

- Уникалността се цени, за да се идентифицира не само позицията на нуждаещите се хора, но и да им се предостави подкрепа, която ефективно ще отговаря на техните собствени умения
- Опит на принадлежност, тъй като тази принадлежност може да помогне на хората в нужда да се чувстват по-сигурни, особено ако тези хора в миналото са преживели физическо и/или психическо насилие

Източник: Едмънтън (2022 г.).

Други умения

Освен тези умения има и други важни умения, които артистите трябва да притежават и са анализирани в таблицата по-долу.

Умение	Описание
Търпение	Работата в здравни заведения може да изисква търпение, особено когато се работи с пациенти, изправени пред здравословни предизвикателства. Търпението е от решаващо

	значение за насочването на хората през артистичния процес, който може да отнеме време.
Културна компетентност	Разбиране и зачитане на културните различия. Художниците трябва да бъдат чувствителни към разнообразния културен произход на пациентите и болногледачите.
Сътрудничество	Художниците често работят като част от здравен екип, като си сътрудничат с лекари, медицински сестри, терапевти и други професионалисти. Уменията за сътрудничество помагат за интегрирането на изкуството в цялостния план за здравеопазване.
Разрешаване на проблем	Артистите могат да се сблъскат с логистични предизвикателства или неочаквани проблеми в здравните заведения. Способността да мислиш креативно и да решаваш проблемите ефикасно е ценна при преодоляването на препятствията.
Клинична осведоменост	Някои здравни среди може да изискват артистите да имат основно разбиране на концепциите и терминологията на здравеопазването. Това знание помага за ефективната комуникация със здравните специалисти и приспособяването на художествените интервенции към нуждите на пациентите.
Адаптиране към различни популации	Художниците могат да работят с различни групи пациенти, включително деца, възрастни хора или хора с психични проблеми. Адаптирането на артистичните подходи към нуждите на различните групи е от съществено значение.
Оценка и документация	От артистите може да се изисква да оценят и документират въздействието на своята работа. Уменията за събиране на данни, оценка на резултатите и предаване на стойността на изкуството в здравеопазването допринасят за практиката, основана на доказателства.
Етични съображения	Артистите трябва да знаят и да се придържат към етичните насоки в здравните заведения. Спазването на поверителността

	на пациента, получаването на информирано съгласие и поддържането на професионализъм са от първостепенно значение.
Застъпничество	Уменията за застъпничество могат да бъдат полезни за артисти, които искат да насърчат интегрирането на изкуството в здравеопазването. Това може да включва застъпничество за ресурси, промени в политиката или повишена осведоменост за ползите от изкуството в здравеопазването.

Предизвикателства и как те могат да бъдат смекчени

Художниците, работещи в предизвикателна здравна среда, може да се сблъскат с различни препятствия, които могат да повлияят на способността им да прилагат ефективно художествени програми или интервенции. В тази глава представяме някои основни предизвикателства и потенциални стратегии за тяхното смекчаване:

Предизвикателство	Описание	Смекчаване
Ограничени ресурси	Здравните среди може да имат ограничени бюджети и ресурси за художествени програми.	Потърсете алтернативни източници на финансиране, като грантове, дарения или сътрудничество с местни художествени организации. Подчертайте рентабилността и дългосрочните ползи от арт програмите за благосъстоянието на пациентите.
Логистични предизвикателства	Здравните заведения могат да имат строги разпоредби, протоколи за сигурност и мерки за контрол на инфекциите.	Работете в тясно сътрудничество със здравните администратори и персонал, за да разберете и да се придържате към политиките на лечебното заведение. Предложете да преминете всяко необходимо обучение или сертификати, за да отговаряте на стандартите за здравеопазване.
Съпротива срещу промяната	Здравните институции може да се противопоставят на интегрирането на изкуството в своите стратегии за грижа поради традиционни практики	Изградете убедителна аргументация за ползите от изкуството в здравеопазването, включително доказателства от изследвания и истории за успех. Развийте партньорства със здравни специалисти, за да демонстрирате положителното

	или липса на осведоменост.	въздействие на изкуството върху резултатите на пациентите.
Липса на осведоменост	Здравните специалисти и администраторите може да не са наясно с потенциалните ползи от изкуството в здравеопазването.	Провеждайте кампании за осведомяване, семинари и презентации, за да образовате здравния персонал за положителното въздействие на изкуството върху благосъстоянието на пациентите. Споделяйте подходящи изследвания и истории за успех, за да илюстрирате стойността на художествените интервенции.
Популации пациенти	Различните групи пациенти може да имат различни нужди и предпочитания	Приспособете художествените програми към специфичните нужди на популацията от пациенти. Помислете за сътрудничество със здравни специалисти, за да гарантирате, че арт интервенциите са в съответствие с терапевтичните цели на пациентите.
I институционална бюрокрация	Големите здравни институции може да имат сложни бюрократични структури, които забавят вземането на решения	Изграждайте връзки с ключови лица, вземащи решения, съобщавайте ясно стойността на художествените програми и рационализирайте процесите на предложения. Подчертайте положителното въздействие на изкуството върху удовлетвореността на пациентите и цялостното преживяване в здравеопазването.
устойчивост	Поддържането на	Разработете план за устойчивост, който

	художествени програми в дългосрочен план може да бъде предизвикателство поради несигурността във финансирането.	включва разнообразяване на източниците на финансиране, изграждане на партньорства в общността и демонстриране на текущите ползи от програмата за изкуство чрез редовни оценки
Регулаторни и етични съображения	Артистите трябва да се ориентират в здравните разпоредби, поверителността на пациентите и етичните съображения	Бъдете информирани за съответните разпоредби и етични насоки. Работете в тясно сътрудничество със здравните администратори, за да разрешите всякакви притеснения и да осигурите съответствие. Получете необходимите разрешения и съгласия, преди да приложите арт програми.
Оценка на въздействието	Демонстрирането на конкретното въздействие на изкуството в здравеопазването може да бъде трудно	Прилагане на инструменти за оценка за измерване на въздействието на художествените програми върху резултатите на пациентите. Сътрудничете със здравни специалисти за събиране на качествени и количествени данни и използвайте тази информация, за да се застъпите за постоянна подкрепа
Сътрудничество	Ефективното сътрудничество със здравните специалисти може да бъде предизвикателство.	Насърчавайте откритата комуникация и сътрудничество чрез участие в интердисциплинарни срещи, търсене на принос от здравни специалисти и съгласуване на художествените интервенции с целите на здравеопазването. Създаването на

		мислене за сътрудничество може да доведе до по-успешни партньорства
--	--	--

Нужди и ограничения на специфични категории целеви групи

В контекста на трудни области на здравеопазването изкуството се очертава като мощен инструмент за насърчаване на социалното включване и подобряване на благосъстоянието на хората, изправени пред предизвикателствата на деменцията и хроничните заболявания. Този раздел изследва как артистичната ангажираност влияе положително на емоционалните и социални измерения на пациентите, осигурявайки чувство за принадлежност и овластяване.

Пациенти с деменция

Терапевтични ползи: Артистични дейности са показали забележителни терапевтични ползи за пациенти с деменция. Участието в творческо изразяване, като рисуване, рисуване или музика, помага за стимулиране на когнитивните функции и подобряване на припомнянето на паметта. Чрез реминисцентната арт терапия пациентите могат да се свържат отново с минали спомени и преживявания, насърчавайки чувството за приемственост и идентичност.

Социално включване: Изкуството предоставя споделена платформа за пациентите с деменция да изразяват себе си, насърчавайки социалните взаимодействия и чувството за принадлежност. Груповите арт сесии насърчават комуникацията, взаимната подкрепа и споделения опит, намалявайки чувството на изолация, което обикновено изпитват хората с деменция.

Овластяване на себеизразяването: Артистичният ангажимент дава възможност на пациентите с деменция да изразяват себе си отвъд ограниченията, наложени от езика или когнитивния упадък. Тази форма на себеизразяване дава на пациентите усещане за контрол и автономия върху преживяванията си, укрепвайки тяхното самочувствие и цялостно благосъстояние.

Пациенти с хронични заболявания

Справяне и емоционално благополучие: Пациентите с хронични заболявания често са изправени пред емоционален стрес и несигурност. Артистичният ангажимент предлага

конструктивен изход за пациентите да обработват емоциите, облекчавайки безпокойството и депресията. Изразявайки чувствата си чрез изкуство, пациентите могат по-добре да се справят с предизвикателствата на своите здравни пътувания.

Изграждане на социални връзки: Програмите, базирани на изкуство, създават приобщаващо пространство за пациенти с хронични заболявания, за да си взаимодействат и да споделят своя опит с връстници, изправени пред подобни предизвикателства. Тези взаимодействия насърчават съпричастност, намаляват чувството на изолация и изграждат мрежа за подкрепа, насърчавайки социалното включване и чувството за общност.

Предизвикателна стигма: Хроничните заболявания могат да носят стигматизация, водеща до социално изключване и погрешни схващания. Изкуството дава възможност на пациентите да предизвикат тези стереотипи, като демонстрират своите силни страни и издръжливост. Публичните изложби на изкуството на пациентите могат да насърчат разбирането и съпричастността сред по-широката общност, като се борят със стигмата и насърчават социалното приемане.

Артистичният ангажимент се появява като трансформиращ подход за насърчаване на социалното включване и подобряване на живота на хората, изправени пред сложността на деменцията и хроничните заболявания. Чрез творческо изразяване и споделен опит изкуството насърчава емоционалното благополучие, социалните връзки и чувството за принадлежност сред пациентите. Казусите, представени в този раздел, илюстрират дълбокото въздействие на изкуството в борбата срещу изолацията и стигматизацията, което го прави жизненоважен инструмент за подобряване на цялостното благосъстояние на хората в трудни здравни области.

Като обобщение, ето преглед на нуждите и ограниченията за конкретни категории целеви групи във връзка с методите, базирани на изкуството:

Категория	потребности	Ограничения
Хора с деменция	Стимулиране и ангажираност: Изкуството може да осигури	Когнитивен спад: Индивидите могат да се сблъскат с

	<p>когнитивна стимулация и да ангажира хората с деменция в смислени дейности.</p> <p>Емоционално изразяване: Изкуството позволява невербално изразяване на емоции и спомени.</p> <p>Социално взаимодействие: Груповите арт дейности могат да насърчат социалните връзки между хората с деменция.</p>	<p>предизвикателства в концентрацията, паметта и следването на инструкции.</p> <p>Сензорна чувствителност: Някои хора може да имат повишена чувствителност към стимули, което да повлияе на техните предпочитания към определени художествени материали или среда.</p>
Хора с хронични заболявания	<p>Управление на болката: Изкуството може да отвлече вниманието и да допринесе за стратегиите за управление на болката.</p> <p>Емоционална подкрепа: Творческото изразяване осигурява отдушник за справяне с емоционалните аспекти на хроничните заболявания.</p> <p>Чувство за контрол: Участието в артистични дейности дава възможност на хората да упражняват контрол върху аспекти от живота си.</p>	<p>Физически ограничения: Проблемите с мобилността или умората могат да ограничат вида и продължителността на арт дейностите.</p> <p>Променливи енергийни нива: Хроничните заболявания могат да доведат до променливи енергийни нива, засягащи участието в базирани на изкуство методи.</p>
По-стари хора	<p>Когнитивна стимулация: Изкуството може да подпомогне когнитивната функция и извикването на паметта при възрастни хора.</p> <p>Социализация: Груповите арт дейности насърчават социалните връзки и намаляват чувството на изолация.</p>	<p>Физическо здраве: Свързаните с възрастта здравословни проблеми могат да повлияят на мобилността и сръчността.</p> <p>Сензорни промени: Промените в зрението, слуха или тактилната чувствителност</p>

	<p>Отдых: Творческите дейности осигуряват приятни и развлекателни преживявания.</p>	<p>могат да повлияят на предпочитанията за определени художествени материали или дейности.</p>
Хора с рак	<p>Емоционално изразяване: Изкуството предлага средство за изразяване на сложни емоции, свързани с диагнозата и лечението на рака.</p> <p>Разсейване: Занимаването с изкуство може да служи като положително разсейване по време на лечението.</p> <p>Подкрепяща общност: Груповите арт дейности осигуряват подкрепяща среда за споделяне на опит.</p>	<p>Умора: Лечението на рак може да доведе до умора, което да повлияе на продължителността и интензивността на участието в изкуството.</p> <p>Физическо здраве: Страничните ефекти от лечението могат да повлияят на мобилността и координацията.</p>
Хора със специфични увреждания	<p>Достъпни дейности: Арт дейности, които са адаптивни към различни способности и увреждания.</p> <p>Овластяване: Изкуството предоставя на хората с увреждания средство за себеизразяване и овластяване.</p> <p>Социално включване: Приобщаващите арт програми насърчават социалните връзки и приобщаването.</p>	<p>Предизвикателства при мобилността: Физическите увреждания могат да повлияят на участието в определени арт дейности.</p> <p>Комуникационни бариери: Някои хора може да имат комуникационни предизвикателства, които трябва да бъдат взети предвид при методите, базирани на изкуството.</p>

Разбирането на специфичните нужди и ограничения на тези целеви групи е от съществено значение за приспособяването на интервенциите, базирани на изкуство, да бъдат приобщаващи, уважителни и ефективни. Гъвкавостта, адаптивността и сътрудничеството със здравните специалисти са ключови при проектирането и прилагането на арт програми, които отговарят на разнообразните нужди на хората в здравните заведения. Освен това, включването на участниците в процеса на планиране може да помогне да се гарантира, че методите, базирани на изкуство, са съобразени с техните предпочитания и възможности.

Значението на „преживяването“

Терминът опит наистина е претърпял няколко дефиниции и подходи, които го правят доста сложен за разбиране, тълкуване и следователно обяснение, за да се осигури изяснено представяне, което наистина ще допринесе за стратегическите цели на текущата работа. Едно от най-добрите определения, предоставени в съвременните добре приемливи речници, е това на Merriam-Webster (2022), което идентифицира следното „Опитът е:

- a. пряко наблюдение или участие в събития като основа на знанието; фактът или състоянието на повлияване или придобито знание чрез пряко наблюдение или участие; практическите знания, умения или практика, получени от пряко наблюдение или участие в събития или в определена дейност, продължителността на това участие;
- b. нещо лично срещнато, преживяно или преживяно; съзнателните събития, които изграждат индивидуалния живот; събитията, които съставляват съзнателното минало на общност или нация или човечеството като цяло;
- c. актът или процесът на пряко възприемане на събития или реалност

В допълнение към дефиницията за преживяване, съществува Артистичното преживяване (IGI, 2021), което гласи, че *„Артистичното преживяване е състояние на емоционална чувствителност, изживяно директно в процеса на артистични действия на възприятие, интерпретация, създаване и отразяване. В процеса на художествено преживяване личната автономия на ученика се проявява чрез откриването на духовността в художествените послания на произведенията на изкуството и чрез създаването и насърчаването на културни ценности.“* Всички тези дефиниции и подходи осигуряват доста ясно разбиране и най-важното, насока, която може да се разглежда като важен инструмент за прилагане на уникални преживявания в рамките на концепцията за изкуствата и, разбира се, как опитът, придобит чрез участие в артистични дейности, може да помогне на човек в неравностойно положение да постигне социално включване.

Едновременно с това, това е също толкова важно за самите артисти, тъй като им позволява да пренесат своя опит, натрупан от личния и професионалния си живот, към нуждаещите се. Установено е, че съвременните форми на изкуства предоставят възможност за невероятни изживявания с много ниска цена, помагайки както на артистите, така и на хората в предизвикателни здравни среди да си взаимодействат и да се придвижат към социално включване (CAI, 2021).

Тези преживявания са изброени по-долу, но трябва да се отбележи, че списъкът не е изчерпателен, следователно може да се приложи повече като част от проекта, както и практическо приложение между артистите и социално изключените лица. Важното е, че последното може да се превърне в полезно средство за артисти от всякакъв тип, за да обогатят портфолиото си от опит, като станат по-добри професионалисти и герои:

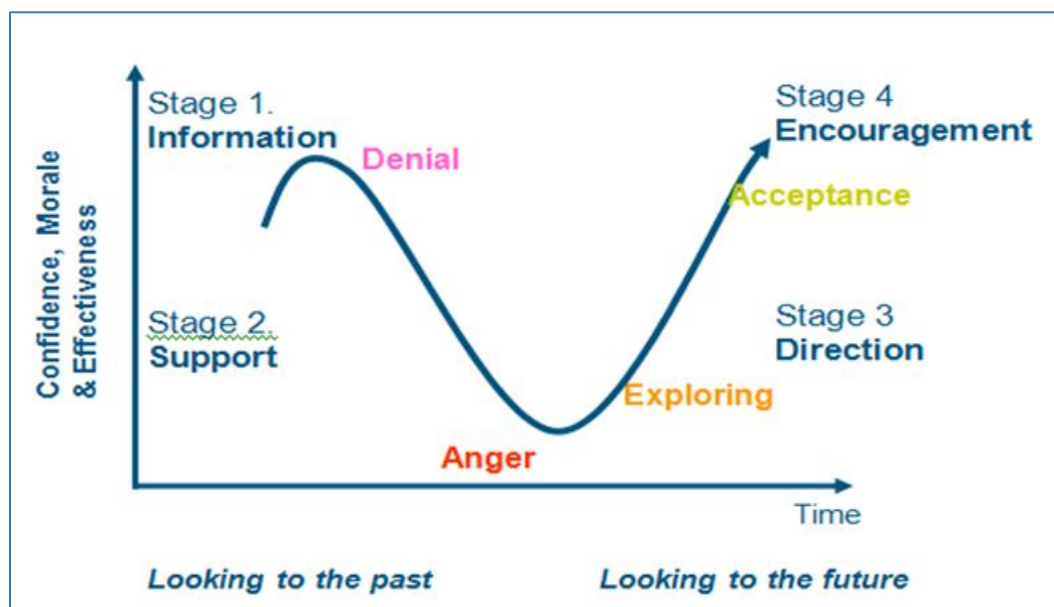
- **Житейски опит** – Художниците обикновено пътуват от място на място или от държава в държава, тъй като това им позволява да взаимодействат с други хора и потенциално да обогатят цялостните си знания. Някои художници са видели как целият им живот се променя като част от преживяванията им при пътуване, тъй като не само те са допринесли значително за цялостното им познание, но трансформацията е била толкова голяма, че е накарала да се преместят, тъй като новите места, които са преживели, са им предоставили нови артистични и житейски стимули. В допълнение, подобни преживявания в живота и пътуването им позволиха да изследват нови (и вероятно непознати) части от себе си, като им помогнаха да станат по-социално осъзнати и да помогнат на хората в неравностойно положение да получат нов маршрут в живота си (GAT, 2017).
- **Изживяване с потапяне** – Изживяването с потапяне се отнася до ситуацията, в която някой е напълно включен в нещо, обикновено свързано с вид изкуство, задействайки всички сетива да бъдат част от него, което води до уникални чувства, следователно, позволявайки на човека/художника да стане неразделна част от тази ситуация. Това позволява на артистите да развият не само вече познатите си умения и опит, но и да добавят повече, които надхвърлят типичните, като този на изкуствения интелект (AI).

- Вдъхновение – Вдъхновението може да варира от един човек на друг и, разбира се, това важи за артистите, тъй като техните интереси по отношение на дейностите, живота и очевидно изкуствата могат потенциално да обхващат широк спектър от елементи. Всичко това може да подтикне артистите към конкретни вдъхновения, които могат да бъдат трансформирани в смислени дейности в рамките на техния тип изкуства, което им позволява да станат по-креативни. Според Balogh (2021) *„Вдъхновението в изкуството е вид енергия или стимул, който вдъхновява творчеството. Много художници разчитат на тази форма на вдъхновение, за да им помогнат да създадат нови произведения на изкуството, защото им дава много нови и оригинални идеи.“* . Артистите трябва да бъдат вдъхновени от хора, които страдат от увреждания, физически или умствени, тъй като и двамата са идентифицирани, за да позволят на артистите да станат по-социално осъзнати и да се включат в поредица от социални дейности, като използват своите артистични умения, оказват влияние и най-важното, вдъхновяване на другите; в конкретната ситуация хората с увреждания. Важно е, че вдъхновенията от изкуството доведоха до съществени промени по отношение на политиките в публичния сектор, следователно, измествайки интереса по отношение на социалното включване, от частния сектор и няколкото НПО, към необходимостта от няколко публични органи, които имат както правен статут и ресурси (човешки, финансови, технологични, оборудване, земя и сгради), за да станат по-активни в обществото. В такива случаи вдъхновението, извлечено от негативните преживявания, с които са се сблъскали артистите, когато се опитват да помогнат на хора в неравностойно положение да се интегрират в обществото, и въпреки усилията си, те са изправени пред сериозни пречки от страна на властите, тъй като действат по бюрократичен начин (Hannes, 2021) . Освен това Вдъхновението за художници наистина може да произлезе от много други източници и/или инциденти като:
 - ✓ Лични физически инциденти, които са принудили артистите да развият нови умения и компетенции, следователно, вдъхновявайки тяхната креативност и човешката им нужда да принадлежат към определена група хора. Това, че самите те са социално изключени, се превърна в основен двигател за

няколко съвременни художници не само да развият собствените си умения, но и чрез своята работа и решителност да вдъхновят другите по отношение на социалното включване

- ✓ Психически трудни ситуации, които принудиха артистите да търсят по-дълбоко в себе си, да станат по-креативни и да се изведат от това нещастно състояние. Като се има предвид, че подобни ситуации може да са по-трудни от физическите злополуки, може да е необходима специализирана поддръжка. В този случай и за да могат артистите да предоставят по-добра помощ, те трябва да са наясно с „Кривата на съпротива срещу промяна“ (графика по-долу), която позволява по-добро разбиране на ситуацията, в която се намират социално изключените лица, и следователно кои действия да приложите.

Опит от участие в събития – Като

последно преживяване, очертано за конкретната работа, което трябва да се вземе предвид, е участието в социални събития. Такива събития могат да бъдат разработени от частния сектор, няколко неправителствени организации и официалните власти (местни, регионални и национални). Установено е, че участието в такива изключителни и добре фокусирани социални събития се е превърнало в основен двигател за много артисти, за да:

- ✓ Развийте техните социални умения и осведоменост по няколко въпроса, свързани с цялото общество, както и със специфични групи хора, които са изправени пред сериозни социални проблеми
- ✓ Развийте тяхната работа в мрежа с други артисти, които срещат същия опит и имат същата социална чувствителност и желание да предоставят подкрепа
- ✓ Развийте тяхната работа в мрежа с други социални заинтересовани страни от частния и публичния сектор, за да засилите интересите им относно въпросите, които са в техния дневен ред

Всички горепосочени елементи, свързани с обхвата на преживяванията, водят до сигурни заключения, че:

- Преживяванията са основен инструмент за творците, за да станат по-иновативни и креативни по отношение на работата си, особено когато това е свързано с хора в трудни здравни условия
- Преживяванията предоставят уникална възможност на артистите да получат изяснено разбиране за измеренията на изкуствата по отношение на социалното включване. Разбирането на тези измерения може да се превърне в ключов двигател за бъдещ успех
- Наистина е важно за проекта и артистите като цяло да гарантират, че тези преживявания ще бъдат ефективно интегрирани в работата им. Тази интеграция също ще трябва да бъде придружена от ефективни комуникационни канали и видове, тъй като те вече са идентифицирани и обяснени. Съобщението представлява основен инструмент за целия процес, тъй като липсата му може да стане вредна за всички заинтересовани страни.

Казуси, свързани с всяка област на изследване

В следващия раздел ще бъдат представени някои казуси, които подчертават по специален начин някои от уменията, които артистите трябва да притежават, както е посочено в глава 3.

Гъвкавост и адаптивност

Художниците, често смятани за „свободни духове“, трябва да притежават способността да се адаптират и да бъдат гъвкави въз основа на уникалните нужди на всеки отделен случай. Разнообразието и разнообразен произход на хората в неравностойно положение изисква индивидуални подходи, които да отговарят на техните специфични обстоятелства. Гъвкавостта и импровизацията позволяват на артистите да отговорят ефективно на предизвикателствата и възможностите, представени по време на артистичния ангажимент.

Заглавие на казуса: Театрални работилници за пациенти с рак на гърдата

Представленията бяха организирани всяка седмица в продължение на 12 последователни седмици. Те бяха водени и режисирани от актьора Мариос Йоану, изпълненията бяха на тема женственост. Намерението беше чрез импровизация да се заличат негативните чувства и прегръдката на реалността и да се адаптира към новата ситуация в живота.

Поради сложни ситуации действията са извършени в хибриден режим. Създадохме три вида действия: хибридни събития, онлайн и офлайн. Темата, избрана за последния спектакъл, беше **„Изкуството да се адаптираш“**: в наши дни наистина имаме нужда от позитивни вдъхновения, послания и истории.

Вярваме, че изкуството генерира социална трансформация, дава смелост и вдъхновение и тези, които ни вдъхновяват, запалват светлина в тъмното и ни помагат да намерим или преоткрием пътя си. С нашите семинари ние даваме глас на това изкуство и пациенти. Първото събитие се проведе през май 2020 г., годината на пандемията, първата част

беше лице в лице, но бързо трябваше да се адаптираме към онлайн, продължаваме в хибридна форма.

Профил на изпълнител

Представленията бяха водени от актьори, а участниците бяха бивши пациенти или пациенти на лечение. Всички художници, които избрахме, имат способността да се адаптират към ситуации от реалния живот и да проектират сценарии, които ще имат пряка полза за целевата група, хора, борещи се с рак и нуждаещи се от положително събитие в живота си .

Краткосрочни резултати

Всички представления, организирани и създадени по време на проекта, донесоха положителни резултати, които могат да се използват за стартиране на нови дейности.

Положителните резултати се отнасят главно до:

- Създаване на моменти на размисъл чрез сценични, фигуративни и литературни изкуства, където включването се генерира по интелигентен и плавен начин, чрез обща артистична страст;
- Насърчаване на благосъстоянието по време на пандемията чрез приемане на дадената ситуация и работа за по-добро разбиране на текущите условия
- Насърчаване на местна мрежа сред артисти, културни оператори, институции и асоциации за подобряване на уменията и потенциала на хората с увреждания или идващи от социално неравностойно положение.
- Свързване на артисти, идващи от различни части на Италия и реалности, действащи в областта на сериозните и дългосрочни заболявания
- Разпространение на приобщаваща култура сред младите хора с образователни интервенции и семинари;
- Подпомагане на иновативен културен процес на преподаване с неочаквано артистично изживяване;
- Реализиране на достъпни артистични действия с високо ниво на иновация и креативност, експериментиране с нови форми на реализиране на събития и включване на публиката дигитално или лично;

- Преосмисляне на изкуството, за да го предаде в най-чистата му форма на изкуство чрез изкуство, отвъд физическото, социалното и културното състояние; Обогатяване на културното предложение за обществото чрез засилване на темите за разнообразие и приобщаване чрез изкуство.
- Обогатяване на културното предложение за обществото чрез засилване на темите за *разнообразие и приобщаване* чрез изкуство .

Дългосрочни резултати:

Очакваните ползи също са видими. Пациенти/художници твърдят, че споделянето на трудни преживявания чрез ролевата игра е помогнало. Те получаваха насърчение от него и по време на тревожност и раздяла с любимите хора. Участниците отбелязаха, че арт терапията е помогнала на пациентите с рак да се почувстват по-добре и да управляват симптомите си.

Целта на сесията е да даде на пациентите творчески тласък, който ще им помогне да напишат соло. Участниците бяха водени по пътя на изучаване на изкуството от техните изразителни качества на „артистично творчество“, започвайки с лични препоръки и изразителни настоявания, експериментирайки на сцената с различни начини за разказване чрез езика на изпълнителското изкуство. Пътят се фокусира върху темата за идентичността, която се превръща в наративен инструмент, и върху тялото като изразително средство. Чрез хорово произведение пътят имаше за цел да подобри личността на участниците в търсене на личен артистичен език, проявление на тяхната уникалност.

Между началото и края на програмата също се наблюдават значителни подобрения в тревожността, депресията, умората и способността за участие в социални роли/дейности.

Основни цели на семинара:

- Изграждане на самочувствие;
- Пробуждане на креативност и неизползван психофизически потенциал;
- Преодоляване на чувството за самота и изолация;

- Подобряване на добродетелите;
- Подобряване на художествено-изразителните умения;
- Ребалансиране на тялото и ума;
- Учене от опита на другите;
- Придобиване на нови умения.
- Чувства, трансформирани в артистични действия;

Етапи на творческия процес на диригента:

- Изследвайте интереси, умения и открийте най-скритите.
- Съсредоточете се върху критиката и вземете предвид личните ценности
- Анализирайте темите, избрани от участниците, и идентифицирайте подходящи артистични начини с танци, глас, аудио записи, видео записи, театър, музикални инструменти и други форми на изкуство
- Участващ дизайн за самостоятелна продукция
- Лична репетиция на постановката

Създаване на ad hoc драматургия, включително всички сола. Реализирането на представления за публика на живо става чрез изграждане на гъвкава драматургия. Импровизационният елемент на участниците е основен както в творческия, така и в изпълнителския етап, за да се фокусира върху „тук и сега“. Същността на режисурата е да можеш да действаш в пространство, богато на възможности между "подготовките" (партитури, сценарии, текстове, хореография, записи и т.н.) и "моментите" като конкретни, невъзпроизводими изпълнения. Сценични изкуства създавайте красота, а красотата поражда желание. Това позволява на участниците да се променят, да се вдъхновяват и да си задават въпроси. Публиката става участник в представеното произведение на изкуството.

Краткосрочни резултати:

Развиване на чувството за адаптиране към новата ситуация, приемане на рак и лечение и в същото време правене на нещо, което не е необходимо, но облекчаващо,

принадлежност към група, която се представяше в средата на сериозен здравен проблем и все още се адаптира и се изправя пред ситуацията.

Дългосрочни резултати:

Контактът с изкуството, особено драмата и импровизацията, подобриха качеството на живот на участващите пациенти, времето, прекарано в подготовката и финалната игра, освободиха участниците по начин да излязат от ежедневието и чувството, че трябва да се справят с рака това беше прекъсване, което помогна за производството на позитивност и смелост.

Заклучителни мисли:

Терапията, която предлага изкуството, е многоизмерна. В нашия случай предлага на пациентите бягство, начин да излязат от режима на тежко заболяване и да се почувстват като актьор, като артист, като творческа личност. Времето, прекарано в репетиции и изпълнения, беше почивка от реалността и в същото време момент на дълбоко осъзнаване и приемане.

Определяне на граници

Този раздел разглежда значението на поставянето на ясни граници в артистичния ангажимент с хора в неравностойно положение. Границите определят какво може да се постигне и установяват обхвата на междуличностните отношения между творци и участници. Определянето на граници гарантира, че ангажиментът остава фокусиран и продуктивен, насърчавайки уважителна и благоприятна среда.

Заглавие на казуса: Арт терапия за пациенти с деменция в домовете на общината

Пилотна програма за арт терапия беше стартирана в дом за грижи, който е специализиран в пациенти с деменция. Целта на програмата е да подобри благосъстоянието и качеството на живот на възрастните пациенти в дома. В програмата са включени 10 пациенти от двата пола с различни стадии на деменция.

Художниците, които изнесоха уъркшопа, бяха избрани въз основа на автобиографията им, а също и на социална работа, някои от художниците също бяха от групи в неравностойно положение, като семейства с ниски доходи.

Арт терапевтични сесии

В продължение на 6 седмици пациентите имаха седмични арт терапевтични сесии с арт терапевта. Сесиите се провеждаха в тиха, спокойна и ярко осветена стая с мека музика на заден план. Арт терапевтът избра набор от арт материали от бои, хартия, глина и цветни моливи. Пациентите бяха насърчени да изразяват себе си чрез различни форми на изкуство, които дават възможно най-добрите резултати и по този начин да водят до наистина иновативна и творческа дейност.

Профил на обучаемия

- Възраст: обикновено над 65 години
- Диагностика на деменция или болест на Алцхаймер
- Може да има други медицински състояния, като диабет, сърдечно заболяване или проблеми с мобилността
- Може да има ограничена подвижност, зрение, слух или комуникационни способности
- Могат да изпитат тревожност, депресия или объркване, свързани с тяхното състояние или среда
- Може да има ограничен или никакъв предишен опит с изкуство или артистично изразяване
- Може да се възползва от структурирани дейности и рутинни процедури, които дават усещане за цел и постижение
- Може да има различни нива на когнитивни способности, от лека до тежка деменция.
- Може да има различни предпочитания и интереси по отношение на художествени стилове, материали и теми.

- Важно е да се има предвид, че всеки пациент е уникален и неговите индивидуални нужди и способности трябва да се вземат предвид при планирането на арт дейности и оценката на резултатите.

Всички те бяха взети под внимание по време на процеса на изграждане на екип, давайки възможност на членовете и ръководителя на групата да се уверят, че тяхното участие няма потенциално да причини проблеми. Благодарение на уменията на лидера на групата беше създадена продуктивна екипна среда и бяха избегнати ненужни конфликти и токсични среди. Това даде възможност на участниците да останат на задачата и да постигнат отлични резултати, като същевременно поддържат чувството за единство. Разпределеният пример на Учителя за онлайн изпълнението представлява новаторски ход, за да се улесни повишеното взаимодействие между заинтересованите страни на различни нива, включително :

- Лидерът на групата и групата, тъй като това е от съществено значение, за да се гарантира, че всички участници ще се чувстват като неразделна част от проекта и следователно всички участници ще се чувстват добре дошли в проекта. Това се счита за жизненоважен компонент за успешната интеграция на всички хора, особено след като изкуствата винаги се фокусират върху тази посока
- Ръководителят на групата и всеки един от участниците на междуличностно ниво, тъй като това създава възможност за ръководителя на групата ясно да идентифицира уникалните умения и компетенции на всеки един от участниците. Това потенциално ще доведе до подобро представяне както на индивидуално, така и на групово ниво
- Между всички индивиди на лично ниво, тъй като това се счита за еднакво важно като двете гореспоменати нива. Подобряването на междуличностните отношения е от съществено значение за всички форми на изкуствата и може по същество да им помогне да станат по-ефективни. Това също може да доведе до положителни резултати за лидера на групата

Гореспоменатите елементи на иновативното онлайн представяне се основават на основните принципи на комуникацията, които както ръководителят на групата, така и учениците са оценили от самото начало като много важни. Освен това комуникационните

елементи, които са били приложени по време на това взаимодействие, са ефективни и се отнасят главно до следното:

- Слушане – В тази настройка „Изкуството като средство за контакт с хората, художникът като аниматор“, умението за ефективно слушане е позволило на всички участници да станат добри слушатели, вместо просто да чуват хората, те са създали по-добри канали и са успели да развият умения за емпатия в резултат на подобро разбиране. В допълнение, развитието на слушането беше прехвърлено в цялостното представяне, което позволи на някои от децата да пренесат тези умения в училищната си среда
- Невербална комуникация – Това е разработено като част от изключително уникалния подход, разработен от ръководителя на групата, който притежава голям опит в подобни дейности, позволявайки на участващите ученици да установят свой собствен код на комуникация, в който езикът на тялото наистина е преобладавал. Ръководителят на групата, чрез своя богат опит в областта, гарантира и мотивира участващите ученици да наблегнат върху развитието на своите чувства и лични уникални способности, тъй като основните цели на Arts се отнасят до тези въпроси, особено когато възникнат трудни ситуации и по-конкретно, когато участниците идват от различни среди в неравностойно положение, което създава сериозни проблеми по отношение на приспособяването. Проектът адресира конкретния проблем чрез прилагане на онлайн невербална комуникация, чрез която участващите студенти успяха да станат много по-чувствителни, да развият високо ниво на емпатия към останалата част от екипа и най-важното - да установят продан Дух на колективност; всичко това е от съществено значение за по-нататъшния растеж в областта на изкуствата.

Като част от това уникално онлайн интерактивно представяне и участие на студенти, които повечето от тях са имали опит да участват в някакви изкуства, за първи път ръководителката на групата успя да пренесе някои от своите уникални умения, използвани в други подобни Дейности по изкуствата и се отнасят до:

- Способност за преподаване на интерактивни театрални пиеси

- Възможност за пеене на различни видове песни
- Способност за изразяване на лични чувства чрез изкуство
- Способност за прехвърляне на теоретични знания по изкуствата
- Възможност за фокусиране върху няколко възрастови групи
- Способност за създаване на разнообразие чрез музика
- Способност за прехвърляне на знания от различни културни среди
- Способност за импровизация и хореография, идващи от различни видове изкуства и култури
- Способност за участие в групова работа, напр. хорово говорене, групови танцови пиеси, музикални концерти и хорови изпълнения

Освен това, за да може ръководителят на групата да гарантира, че интерактивната дейност ще се проведе по ефективен начин и ще доведе до очакваните резултати, са използвани няколко ресурса, предоставящи полезна информация във връзка с:

- Качеството на проекта, в който ръководителят на групата имаше възможност да разработи нови начини за взаимодействие и да помогне на участниците да изследват и развият нови умения, които не са знаели, че притежават
- Развитието на социални и лични умения във връзка с проекта, което позволява на ръководителя на групата да задейства тези умения чрез специфични интерактивни дейности

Съберете информация относно миналото на обекта

Събирането на данни и информация винаги се е считало за истинско предизвикателство за дадена организация и/или проект, тъй като това изисква прилагането на етични и професионални умения. Това придобива все по-голямо значение, когато в проекта са включени чувствителни въпроси. Ръководителят на групата взе това сериозно предвид преди проектирането и прилагането на стратегия, която би помогнала за развитието на проекта.

За да стане много по-ефективна и ефикасна, поради ограниченото налично време и ресурси, ръководителят на групата установи солидно проучване, което й позволи да

получи ценни данни и информация. Всичко това идва от надеждни ресурси, които гарантират следните важни параметри:

- Да се гарантира уникалният характер на проекта, който позволява на участниците да станат активна част и да го прехвърлят към други проекти и евентуално към по-нататъшно развитие на изкуствата
- Да се гарантира, че участващите деца няма да бъдат изложени на какъвто и да е физически и/или психически риск, тъй като това може да доведе до сериозни проблеми, като етични и правни, увреждащи тяхната личност
- Гарантиране, че проектът ще бъде научно приемлив и ще развие умения като емпатия и разбиране между ръководителя на групата и участниците, особено в ситуации на стрес
- Създайте усеждане за включване в участниците, които евентуално могат да се почувстват „изоставени“ в резултат на предишно участие в други проекти и не непременно в този конкретен проект
- Привлечете вниманието на другите, като по този начин гарантирате, че проектът ще стане устойчив и ще продължи своя принос в изкуствата с участието на хора в неравностойно положение, които търсят почивка
- Разработването на проект, който ще привлече вниманието на местните общности, както и на местните общества, следователно, значително разширяване на дейността си на различни нива и дейности

В допълнение към всички гореспоменати въпроси, ръководителят на групата, във връзка с процеса на събиране на съответната информация, се фокусира върху други параметри, които потенциално могат да се считат за еднакво важни и се позовават на:

- Качествен – Което гарантира, че ще бъде установено подходящото качество на интерактивната дейност, като по този начин позволява на проекта да стане устойчив, давайки възможност както на ръководителя на групата, така и на участниците да развият допълнително своите умения. Това може да се постигне както чрез разработване на конкретния проект, така и чрез разработване на нов. Тази цел е постигната като ръководител на групата и участниците са

напълно доволни от целия проект и неговите дейности и вече планират следващи подобни действия. Те ще включват повече участници с опит, който се очаква да бъде още по-разнообразен по отношение на умения и култура.

Очаква се това да предостави възможност за придобиване на участници от по-голям набор с още по-качествени умения и критерии

- Количествен – който се фокусира върху привличането на достатъчно участници, които ще желаят да станат неразделна част от тази дейност.

Следователно, за да гарантира това, ръководителят на групата приложи своите академични умения и професионални знания и събра данни и информация от следните надеждни ресурси.

- Професионални списания и списания, които предоставят подходящата научна основа и създават усещане за „сигурност“ по отношение на процедурите и използването на подходящите умения
- Професионални организации, които позволиха на лидера на групата да развие стабилна комуникация, обмен на идеи и опасения, следователно получаване на ценна обратна връзка от няколко професионални колеги
- Комуникация с други професионалисти в училищната среда, за да се идентифицира нивото на междуличностна връзка с участниците, като по този начин се избягва възможно емоционално разстройство
- Комуникация с професионалисти с цел предоставяне на подходящи съвети по отношение на използването на възможно най-добрите материали и друго оборудване, които се считат за важни за развитието на проекта

Всички форми на комуникация, използвани по време на проекта, доведоха до някои положителни резултати за всички участници, както и за ръководителя на групата, които потенциално могат да бъдат използвани в други подобни дейности. Тези положителни резултати се отнасят главно до ключови елементи като:

- Развиване на разбиране за другите, особено когато тези хора преминават през трудна ситуация. Това може да доведе до други ползи като социална съпричастност, която надхвърля личните интереси

- Способност да проявява толерантност към възгледите и възприятията на другите. По време на проекта това беше постигнато чрез положителни групови дискусии, които позволиха обмен на идеи и мнения
- Изграждане на взаимоотношения с друг човек. Интерактивността на проекта показва, че са изградени положителни лични отношения, като участниците откриха няколко общи интереса
- Комуникацията по време на проекта също така позволи на ръководителя на групата и участниците да споделят своя опит по няколко въпроса, като по този начин създаде синергия за бъдещи дейности

Анализирайте данните и установете резултат. Краткосрочни и дългосрочни резултати

Проектът е създаден, за да осигури както краткосрочни, така и дългосрочни резултати не само за участниците, но и за ръководителя на групата. В същото време, изпълнението на проекта е взело предвид и социалната среда на участниците, която също трябва да придобие някои от ползите. Това е важно, за да се гарантира развитието както на качеството, така и на количеството на проекта, следователно, превръщането на очакваните ползи в устойчива среда.

Краткосрочни ползи

- Повишена ангажираност и социализация с другите
- Подобро себеизразяване и креативност
- Намалени нива на тревожност и стрес
- Подобро настроение и емоционално благополучие
- Повишено чувство за постижение и самочувствие
- Подобро комуникация и когнитивно функциониране
- Подобро сензорна стимулация и перцептивни умения
- Повишена мотивация и интерес към дейностите
- Подобро физическа сръчност и координация
- Подобро качество на живот и цялостно удовлетворение

Дългосрочни ползи:

В края на шестседмичната програма, участващите пациенти показаха положителни резултати в следното:

1. Подобрена комуникация: Пациентите станаха по-ангажирани, комуникативни и експресивни. Техните езикови умения и речников запас се подобриха, докато общуваха с арт терапевта и други участници. 2. Минимизирана тревожност: По време на арт сесиите пациентите станаха по-спокойни, фокусирани и присъстващи, което доведе до намаляване на нивата на тревожност. 3. Повишено самочувствие: Чрез изразяване на себе си творчески чувството им за собствено достойнство се подобрява. 4. Подобрени двигателни умения: Пациентите подобриха своята сръчност и фини двигателни умения чрез използването на множество художествени материали като четки, моливи и глина. 5. Положително усещане: Пациентите съобщават за чувство на радост и спокойствие, докато се занимават с арт дейности.

Заклучение

Програмата за арт терапия помогна да се подобри качеството на живот и благосъстоянието на възрастните пациенти с деменция. Поради това се препоръчва арт терапията да бъде интегрирана в плана за грижа за лица с деменция в домове за възрастни хора.

Изкуството като средство за контакт с хората, художникът като аниматор:

Този раздел подчертава, че изкуството служи като мощна среда за установяване на контакт и смислена комуникация с хора в неравностойно положение. Артистите играят ролята на аниматори, улеснявайки артистичните изрази, които отразяват уникалните нужди и преживявания на участниците. Като служат като комуникатори, артистите могат да преодолеят пропастта между хората в неравностойно положение и творческия процес.

Заглавие на казуса: Иновативно онлайн представяне

1. Съберете информация, за да създадете профил за субект

Събиране на информация, за да се създаде реалистичен профил за всякаква форма на предмет по изкуства и това трябва да се основава на специфични, измерими, постижими и реалистични в рамките на определена времева рамка. Настоящият проект приложи този

принцип и за да постигне това, приложи някои добре проектирани и приемливи стълбове, които гарантират ефективното и справедливо участие на всички заинтересовани страни.

Предвид факта, че проектът включва деца, въпроси като ефективната защита на техните лични данни и техния профил са поставени като основен приоритет. В този процес използването на информационни технологии наистина изигра ключова роля, за да се даде възможност за ефективно взаимодействие и следователно създаването на интерактивни дейности, които биха довели до по-високи нива онлайн представянето.

Една от основните цели на онлайн изпълнението е да гарантира, че участниците ще се чувстват включени в проекта. Като се има предвид нарастващото значение на изключването, което преобладава в голяма част от съвременните общества, Изкуството в действие наистина може да се счита за важен инструмент, който може да помогне на лидера на групата и участниците да си взаимодействат по начин, който ще осигури най-добрите възможни резултати и следователно да доведе до наистина новаторска и творческа дейност.

Следователно тези стълбове се отнасят до следното:

Профил на обучаемия

- Включена информация за уменията, силните страни, интересите на ученика, както и възможните препятствия, тъй като това помага на учениците, които участват в такъв иновативен проект, да разкрият своите нужди, желаниа и най-важното, опасения, които могат да възникнат в резултат на тяхното участие . Това доведе до положителни резултати за цялостния проект
- Може да подчертае потенциални пречки пред ученето, което представлява сериозно безпокойство за ръководителя на групата. Последният бе обсъдил обстойно конкретния проблем със студентите, участвали в проекта. Това позволи на ръководителя на групата да се съсредоточи повече върху проектирането и изпълнението на дейностите
- Направете препоръки за това какво е необходимо за подпомагане на ученето, особено когато конкретното действие не се е случило чрез физическо присъствие, а чрез онлайн взаимодействие. Това изискваше от лидера на групата да приложи

набор от екстровертни умения, които са от съществено значение, за да се осигури цялата подходяща подкрепа за учене, базирана на индивидуалните умения.

Профилът на обучаемия трябва да включва:

• Полета, в които са добри• Интереси и хобита• Мечти, видения и надежди• Нехаресвания• страхове• Желание за подобряване• Визия за изследване на нови елементи	• Трудности• Увреждания• Психическо и физическо здраве• Дух на колективност• Предишен опит• Мотивиран• Възможност за адаптиране в нови условия

Всичко това беше включено в процеса на изграждане на екип, позволявайки на участниците и ръководителя на групата да гарантират, че тяхното участие няма да доведе до потенциални проблеми. Експертизата на лидера на групата създаде подходяща екипна култура, избегна конфликти и ненужна токсична среда, която може да създаде проблеми. Това позволи на участниците да останат фокусирани и да постигнат изключителни резултати в екипен дух.

Примерът на онлайн изпълнението представлява пионерско действие от назначения Учител, който в действителност действа като лидер на група, за да позволи по-голямо взаимодействие между заинтересованите страни на няколко нива, като например:

- Лидерът на групата и групата, тъй като това е от съществено значение, за да се гарантира, че всички участници ще се чувстват като неразделна част от проекта и следователно всички участници ще се чувстват добре дошли в проекта. Това се счита за жизненоважен компонент за успешната интеграция на всички хора, особено след като изкуствата винаги се фокусират върху тази посока
- Ръководителят на групата и всеки един от участниците на междуличностно ниво, тъй като това създава възможност за ръководителя на групата ясно да

идентифицира уникалните умения и компетенции на всеки един от участниците. Това потенциално ще доведе до подобро представяне както на индивидуално, така и на групово ниво

- Между всички индивиди на лично ниво, тъй като това се счита за еднакво важно като двете гореспоменати нива. Подобряването на междуличностните отношения е от съществено значение за всички форми на изкуствата и може по същество да им помогне да станат по-ефективни. Това също може да доведе до положителни резултати за лидера на групата

Гореспоменатите елементи на иновативното онлайн представяне се основават на основните принципи на комуникацията, които както ръководителят на групата, така и учениците са оценили от самото начало като много важни. Освен това комуникационните елементи, които са били приложени по време на това взаимодействие, са ефективни и се отнасят главно до следното:

- Слушане – В тази настройка „Изкуството като средство за контакт с хората, художникът като аниматор“, умението за ефективно слушане е позволило на всички участници да станат добри слушатели, вместо просто да чуват хората, те са създали по-добри канали и са успели да развият умения за емпатия в резултат на подобро разбиране. В допълнение, развитието на слушането беше прехвърлено в цялостното представяне, което позволи на някои от децата да пренесат тези умения в училищната си среда
- Невербална комуникация – Това е разработено като част от изключително уникалния подход, разработен от ръководителя на групата, който притежава голям опит в подобни дейности, позволявайки на участващите ученици да установят свой собствен код на комуникация, в който езикът на тялото наистина е преобладавал. Ръководителят на групата, чрез своя богат опит в областта, гарантира и мотивира участващите ученици да наблегнат върху развитието на своите чувства и лични уникални способности, тъй като основните цели на Arts се отнасят до тези въпроси, особено когато възникнат трудни ситуации и по-конкретно, когато участниците идват от различни среди в неравностойно положение, което създава сериозни проблеми по отношение на приспособяването. Проектът адресира конкретния

проблем чрез прилагане на онлайн невербална комуникация, чрез която участващите студенти успяха да станат много по-чувствителни, да развият високо ниво на емпатия към останалата част от екипа и най-важното - да установят продан Дух на колективност; всичко това е от съществено значение за по-нататъшния растеж в областта на изкуствата.

Като част от това уникално онлайн интерактивно представяне и участие на студенти, които повечето от тях са имали опит да участват в някакви изкуства, за първи път ръководителката на групата успя да пренесе някои от своите уникални умения, използвани в други подобни Дейности по изкуствата.

Освен това, за да може ръководителят на групата да гарантира, че интерактивната дейност ще се проведе по ефективен начин и ще доведе до очакваните резултати, са използвани няколко ресурса, предоставящи полезна информация във връзка с:

- Качеството на проекта, в който ръководителят на групата имаше възможност да разработи нови начини за взаимодействие и да помогне на участниците да изследват и развият нови умения, които не са знаели, че притежават
- Развитието на социални и лични умения във връзка с проекта, което позволява на ръководителя на групата да задейства тези умения чрез специфични интерактивни дейности

2. Съберете информация относно миналото на обекта

Събирането на данни и информация винаги се е считало за истинско предизвикателство за дадена организация и/или проект, тъй като това изисква прилагането на етични и професионални умения. Това придобива все по-голямо значение, когато в проекта са включени чувствителни въпроси. Ръководителят на групата взе това сериозно предвид преди проектирането и прилагането на стратегия, която би помогнала за развитието на проекта.

За да стане много по-ефективна и ефикасна, поради ограниченото налично време и ресурси, ръководителят на групата установи солидно проучване, което й позволи да

получи ценни данни и информация. Всичко това идва от надеждни ресурси, които гарантират следните важни параметри:

- Да се гарантира уникалният характер на проекта, който позволява на участниците да станат активна част и да го прехвърлят към други проекти и евентуално към по-нататъшно развитие на изкуствата
- Да се гарантира, че участващите деца няма да бъдат изложени на какъвто и да е физически и/или психически риск, тъй като това може да доведе до сериозни проблеми, като етични и правни, увреждащи тяхната личност
- Гарантиране, че проектът ще бъде научно приемлив и ще развие умения като емпатия и разбиране между ръководителя на групата и участниците, особено в ситуации на стрес
- Създайте усещане за включване в участниците, които евентуално могат да се почувстват „изоставени“ в резултат на предишно участие в други проекти и не непременно в този конкретен проект
- Привлечете вниманието на другите, като по този начин гарантирате, че проектът ще стане устойчив и ще продължи своя принос в изкуствата с участието на хора в неравностойно положение, които търсят почивка
- Разработването на проект, който ще привлече вниманието на местните общности, както и на местните общества, следователно, значително разширяване на дейността си на различни нива и дейности

В допълнение към всички гореспоменати въпроси, ръководителят на групата, във връзка с процеса на събиране на съответната информация, се фокусира върху други параметри, които потенциално могат да се считат за еднакво важни и се позовават на:

- Качествен – Което гарантира, че ще бъде установено подходящото качество на интерактивната дейност, като по този начин позволява на проекта да стане устойчив, давайки възможност както на ръководителя на групата, така и на участниците да развият допълнително своите умения. Това може да се постигне както чрез разработване на конкретния проект, така и чрез разработване на нов. Тази цел е постигната като ръководител на групата и участниците са напълно

доволни от целия проект и неговите дейности и вече планират следващи подобни действия. Те ще включват повече участници с опит, който се очаква да бъде още по-разнообразен по отношение на умения и култура. Очаква се това да предостави възможност за придобиване на участници от по-голям набор с още по-качествени умения и критерии

- Количествен – който се фокусира върху привличането на достатъчно участници, които ще желаят да станат неразделна част от тази дейност.

Следователно, за да гарантира това, ръководителят на групата приложи своите академични умения и професионални знания и събра данни и информация от следните надеждни ресурси.

- Професионални списания и списания, които предоставят подходящата научна основа и създават усещане за „сигурност“ по отношение на процедурите и използването на подходящите умения
- Професионални организации, които позволиха на лидера на групата да развие стабилна комуникация, обмен на идеи и опасения, следователно получаване на ценна обратна връзка от няколко професионални колеги
- Комуникация с други професионалисти в училищната среда, за да се идентифицира нивото на междуличностна връзка с участниците, като по този начин се избягва възможно емоционално разстройство
- Комуникация с професионалисти с цел предоставяне на подходящи съвети по отношение на използването на възможно най-добрите материали и друго оборудване, които се считат за важни за развитието на проекта

Всички форми на комуникация, използвани по време на проекта, доведоха до някои положителни резултати за всички участници, както и за ръководителя на групата, които потенциално могат да бъдат използвани в други подобни дейности. Тези положителни резултати се отнасят главно до ключови елементи като:

- Развиване на разбиране за другите, особено когато тези хора преминават през трудна ситуация. Това може да доведе до други ползи като социална съпричастност, която надхвърля личните интереси

- Способност да проявява толерантност към възгледите и възприятията на другите. По време на проекта това беше постигнато чрез положителни групови дискусии, които позволиха обмен на идеи и мнения
- Изграждане на взаимоотношения с друг човек. Интерактивността на проекта показва, че са изградени положителни лични отношения, като участниците откриха няколко общи интереса
- Комуникацията по време на проекта също така позволи на ръководителя на групата и участниците да споделят своя опит по няколко въпроса, като по този начин създаде синергия за бъдещи дейности

3. Анализирайте данните и установете резултат. Краткосрочни и дългосрочни резултати

Проектът е създаден, за да осигури както краткосрочни, така и дългосрочни резултати не само за участниците, но и за ръководителя на групата. В същото време, изпълнението на проекта е взело предвид и социалната среда на участниците, която също трябва да придобие някои от ползите. Това е важно, за да се гарантира развитието както на качеството, така и на количеството на проекта, следователно, превръщането на очакваните ползи в устойчива среда.

Дългосрочни ползи:

- Участниците могат да развият основни умения, като например да се научат да уважават другите като част от екипните усилия, които могат да включват хора от различни среди. Като приемат различията и признават различните способности, участниците могат потенциално да създадат възможности за нови приятелства в тяхната по-голяма среда. Тази среда може да бъде тяхното семейство, училище или друга свързана среда, в която те могат да взаимодействат на социално ниво. Очаква се тази полза да помогне на участниците в проекта в близко бъдеще, тъй като някои от тях планират да продължат към други групови работи, включително областта на изкуствата, както и други, като спорта, които изискват дълбока

отдаденост и уважение към други, за да се осигурят най-добрите положителни резултати.

- Участниците могат да научат за способностите, които притежават (но не са знаели за тях, тъй като никога не са имали възможност да ги развият), свързани с подпомагането на другите, за да участват и да учат. Някои от тях могат да бъдат да бъдете търпеливи и да получите удовлетворението, като помагате на другите да учат и да се държат по-добре. Личното удовлетворение се оценява като дългосрочна полза и се свързва с областите на психологията и способността на човека да се подобрява на различни нива през живота си. В допълнение, това също е свързано с областта на изкуствата, която позволява на хората да станат по-чувствителни към проблемите на другите хора
- Те се възползват от когнитивните усилия, необходими, за да се обяснят, и от приноса на връстници със специални образователни потребности (SEN), от които могат да се учат. По време на проекта участниците имаха възможност да взаимодействат с лица, изправени пред СОП, като им даде възможност да осъзнаят, че не всички деца и, разбира се, не всички хора имат еднакви умения. Това може да се счита за дългосрочна полза, тъй като участниците могат да прехвърлят такива важни умения в няколко други дейности в живота си, което ги прави по-толерантни по отношение на диференциацията на лично ниво. В същото време те могат да разберат, че включването на хора със СОП може да разшири набора, от който като индивиди могат да получат подкрепа и сътрудничество във връзка с разработването на няколко проекта. Това може да бъде свързано с нашия личен, работен и дори социален живот, превръщайки конкретния елемент в дългосрочен ценен актив, който може значително да подобри цялостната личност и способността за постигане на цели, както лични, така и екипни, чрез ефективно сътрудничество с другите .
- По отношение на лидера на групата, по-голямата дългосрочна полза, придобита от конкретния екстревъртен и интерактивен проект, е, че тя ще може да стане по-наясно по отношение на проектирането, разработването и най-важното, внедряването на такива екстревъртни и иновативни проекти. Ползите от това

участие могат да се разглеждат като дългосрочен актив, който може да помогне за привличането на други хора, професионални художници и/или аматьори, които биха искали да бъдат част от такива интерактивни дейности. Освен това, разпространението на проекта може също да допринесе за създаването на по-високо ниво на чувствителност от страна на обществата. Освен това, по отношение на ресурсите, основните предимства са , че подобни интерактивни проекти могат да бъдат разработени, следователно, привличане на финансиране от местните власти и/или бизнеса, като част от техните политики за корпоративна социална отговорност. Всичко по-горе е пряко свързано с предишния професионален и личен трудов опит на лидера на групата и може да се счита за допълнителна полза, която може да има дългосрочна стойност. И накрая, основната дългосрочна полза за лидера на групата е фактът, че тя отново осъзнава, че необходимостта от по-нататъшно развитие и проучване на нови начини за подобряване на нейното професионално развитие представлява постоянно изискване.

Краткосрочни ползи

- Усещането за включване от страна на участниците и техните семейства по време на разработването на проекта. Това е позволило на всички тях да изградят чувство на любов и грижа, когато са изправени пред някои специфични проблеми
- Възможност за идентифициране на нови умения, които могат да бъдат използвани в други свързани проекти и не е задължително да бъдат свързани с конкретния проект, който разбира се може да се разглежда като тяхна основна отправна точка

Разберете въздействието на приемането и отхвърлянето, особено след като участниците са деца, които сега развиват своята личност. Следователно това може потенциално да се пренесе в тяхната училищна среда.

Наличие и правилно използване на енергия:

Този раздел подчертава важноста на артистите да присъстват и да са настроени към специфичните условия и сцени, където се осъществява артистичен ангажимент. Енергията, която артистите внасят в ангажимента, трябва да съответства на нуждите и способностите на хората в неравностойно положение, създавайки атмосфера, благоприятна за артистично изразяване и социално включване.

Име на казуса: Фестивал на способностите - Изкуството да вдъхновяваш

Ability Festival - The art of Inspiring - FdA е фестивал, съсредоточен върху изкуството, направено достъпно. Културно събитие, празнуващо социалното включване, извършено от артисти със и без увреждания. Насърчаването на култура, която подчертава способностите на всеки, е нашата основна цел, наред с оценяването на красотата на многообразието. Искаме да отговорим на желанието да направим изкуството и културата достъпни за хората с увреждания, както като творци, така и като публика.

За нас достъпността в изкуството е приоритет, затова всички наши събития включват:

1. LIS устен превод - италиански жестомимичен език
2. Субтитриране на предаване на живо;
3. Аудио описание.

Изпълненията, които оживяват FdA, варират между скулптура, живопис, поезия, музика, танц, театър и нови технологии, в игра на преплетени перформативни синергии. FdA е съвременен симпозиум, където си взаимодействат различни форми на изкуство.

Създадохме четири вида екшън: изпълнение на живо; работилници; разговори; дейности по разпространение.

Отплатата, избрана за последния Фестивал на способностите, беше **„изкуството да вдъхновяваш“** : през следващите дни наистина се нуждаем от положителни вдъхновения, послания и истории.

Ние вярваме, че изкуството генерира социална трансформация и тези, които ни вдъхновяват, запалват светлина в тъмното и ни помагат да намерим или преоткрием своя път. С FdA ние даваме глас на тази артистична и социално-политическа визия.

Първото издание на фестивала се проведе през септември 2020 г., годината на пандемията, и това беше едно от малкото събития на живо, които успяха да се проведат в Милано. Структурата на фестивала, създадена от необходимостта да следва протокола за безопасност на COVID-19 относно дистанцирането и преразпределението на хората, се превърна в „критичен фактор за успех“: тя ни позволи едновременност на перформативни събития, работилници и дебати, насочени към различни публики, и трансформира споделения опит от пандемията във възможност. Днес фестивалът запазва своята хибридна природа, с формат, създаден лично и стрийминг. Това позволява двоен резултат:

1. Излезте отвъд слуховите увреждания на тези, които не са подписали чрез субтитриране на живо на събитията;
2. Излезте отвъд „физическото“ място, където се случва събитието.

Link [Ability Festival 2022](#)

Link [Ability Festival 2021](#)

Връзка [Трейлър на фестивала на способностите 2020 г](#)

Профил на изпълнител

Всички артисти, които избрахме, са способни за предизвикване на любопитство и диалог чрез тяхното изкуство, първата стъпка за колективна промяна.

Краткосрочни резултати

Всички представления, организирани и създадени по време на проекта, донесоха положителни резултати, които могат да се използват за стартиране на нови дейности.

Положителните резултати се отнасят главно до:

- Създаване на моменти на размисъл чрез сценични, фигуративни и литературни изкуства, където включването се генерира по интелигентен и плавен начин, чрез обща артистична страст;

- Насърчаване на местна мрежа сред артисти, културни оператори, институции и асоциации, за подобряване на уменията и потенциала на хората с увреждания или идващи от социално неравностойно положение;
- Свързване на артисти, идващи от различни части на Италия и реалности, работещи в областта на уврежданията;
- Разпространение на приобщаваща култура сред младите хора с образователни интервенции и семинари;
- Подпомагане на иновативен културен процес на преподаване с неочаквано артистично изживяване;
- Реализиране на достъпни артистични действия, характеризиращи се с висока степен на иновативност и креативност, за експериментиране с нови форми на реализиране на събития и въвличане на публиката дигитално или в присъствието;
- Преосмисляне на изкуството, за да го предаде в най-чистата му форма на изкуство *чрез изкуство* , отвъд физическите, социални и културни условия;
- Обогащане на културното предложение за обществото чрез засилване на темите за *разнообразие и приобщаване* чрез изкуство .

Дългосрочни резултати:

Очакваните ползи се трансформират в консолидирана практика за всички събития, всяко артистично и културно събитие е проектирано достъпно нагоре по веригата, това са дългосрочните резултати от нашия проект. Тези, които живеят с увреждания, не се нуждаят от нови права, а просто трябва да им бъдат признати и гарантирани същите права като на всички останали. Насърчаването на достъпни услуги насърчава пътищата на автономност и индивидуална реализация, премахва физическите, когнитивните, сензорните и културните бариери.

Пример за работилница, създадена по време на FdA е **Move Lab Play Identity**, ръководен от Марко Де Мео. *Научно - продуцентска работилница за създаване на соло, базирана на педагогиката на Desire* .

Уъркшопът има за цел да предложи стимул за творческата активност на ученика, полезен за създаване на соло. Чрез техните изразителни характеристики на „артистично правене“ участниците бяха водени по пътя на изследване на изкуството, започвайки от лични внушения и изразителни настоявания, експериментирайки на сцената с различни начини за разказване, чрез езика на изпълнителското изкуство.

Пътят се фокусира върху темата за идентичността, която се превръща в наративен инструмент, и върху тялото като изразително средство. Чрез хорово произведение пътят имаше за цел да подобри личността на участниците в търсене на личен артистичен език, проявление на тяхната уникалност.

Участникът, със или без увреждания, се разглежда като субект на знанието, защото е носител на знания, традиции, опит, култура, а не като празен контейнер, който трябва да се пълни, коригира или инструктира. Участникът също е субект на Желанието, където Желанието е този двигател/сила, способен да генерира трансформация, осъзнаване, идентичност и автономия, за да открие себе си като създател на собствения си жизнен проект. В този смисъл откриването или преоткриването от субектите на тяхното желание е активирало процес, който е довел от първоначална ситуация на неадекватност и чувство за провал до откриването на възможностите и потенциала за подкопаване на тяхното състояние на социално изключване. Тази практика е конфигурирана не само като образователна и формираща работа, но и като политически акт, чрез който субектът може да потвърди присъствието си пред себе си и пред света около него.

Основни цели на семинара:

- Пробуждане на креативност и неизразен психофизически потенциал;
- Самоувереност укрепване;
- Преодоляване на чувството за самота и изолация;
- Подобряване на художествено-изразителните умения;
- Чувства, трансформирани в артистични действия;
- Подобряване на добродетелите;
- Ребалансиране на тялото и ума;
- Учене от опита на другите;
- Постигане на нови умения.

Етапи на творческия процес на диригента:

- Проучете интересите, уменията на участниците и открийте най-скритите от тях;
- Фокусирайте точката на критиката и проучете личните ценности
- Анализирайте темата, избрана от участника, и идентифицирайте подходящата артистична среда (танц, глас, аудиозаписи, видеозаписи, актьорско майсторство, музикален инструмент и т.н.)
- Съучастно създаване на соловата постановка
- Единични репетиции
- Създаване на ad hoc драматургия, способна да съдържа всички сола.

Реализацията на представлението, което ще бъде изпълнено пред публика на живо, се осъществява чрез изграждането на гъвкава драматургия, където факторът импровизация от страна на участниците, както в творческата, така и в изпълнителската фаза, е основен, за да изживеят и да позволят на публиката да преживее " тук и сега".

Основната черта на постановката е способността да се извършват действия в полета, плътно богати на възможности, между "подготовката" (партитура, сценарий, текст, хореография, записи и др.) и "момента", като конкретно и неповторимо представление. Сценичното изкуство произвежда красота, а красотата поражда желание. Това позволява на участниците да се трансформират, да се вълнуват и да си задават въпроси. Самата публика става участник в извършеното произведение на изкуството.

Краткосрочни резултати:

Развиване на чувството за принадлежност към група, в което основният елемент е споделянето на вашите собствени способности с другите и фокусирането върху добродетелите вместо върху недостатъците. Този вид практика повишава усещането за сила, много полезно за крайното представяне.

Дългосрочни резултати:

Желанието, стимулирано във всеки участник, активира процес на спестяване, полезен за собственото им съществуване. Контактът с изкуството и неговите изрази се оказва път на

израстване и изследване, защото стимулира субектите да разпознават своите недостатъци, но този път да се отнасят към тях без страх и страдание.

Заключителни мисли:

Пътят е дълъг и предизвикателството е значително: допринесете за промяна на културната парадигма и утвърдете, по положителен начин, правото на всеки на пълно ползване на основните свободи, за да бъдете действително „свободни да живеете като всички останали“ (мотото на фестивала).

Препратки

<https://festivaldelleabilita.org/>

<http://www.fmc-onlus.org/>

<https://movelab.video.blog/>

Примери за дейности, базирани на изкуство с хора от предизвикателни здравни заведения

В тази последна глава са представени конкретни примери за дейности, които могат да бъдат организирани от артисти, когато работят в предизвикателни здравни условия. Дейностите са разделени на базата на изкуството, което се използва. Тук използваме примери от танци, музика, театър, рисуване, куклен театър и разказване на истории.

Танцувай

Представени са две дейности, базирани на танци: едната се нарича „Танцувайте на краката си“, а другата „Танцувайте на мястото си“. Те са насочени към хора с различна физическа двигателна способност.

Дейност 1: Танцувайте на краката си

Заглавие	„Танц на крака“ - Танцова сесия за социално включване на възрастни хора.
Продължителност	45 минути.
Цел на дейността	Да използва танца и движението като социална дейност, да свързва хората, да разширява социалното взаимодействие и да осигурява цялостно чувство за благополучие и сплотеност в общността.
Кратко описание на дейността	Забавна, социално ангажираща танцова сесия за насърчаване и изграждане на чувство за общност. Участниците танцуват като група... танци на линия, западни танци в хамбар (партньори /с лице един към друг) и кръгови танци. Темата на сесията е „Около света“ А) Барн танц от Америка (дивия запад) Б) Танго от Аржентина В) Сиртаки от Гърция D) Virginia Reel от Англия
Подробно описание на дейността	1) Запознаване на художника с възрастни граждани. Въведението трябва да е позитивно, ентузиазизирано и щастливо. Приятният разговор с участниците е много важен, тъй като възрастните хора често изпитват самота 2) Ледоразбиващ кръг за добре дошли – Правим два кръга от хора, всеки кръг с лице в противоположната посока. С музикален съпровод ние се движим ритмично напред и се представяме един на друг (това може да бъде много забавно, тъй като някои хора вече се познават, но новите членове на групата имат възможност да се свържат и да създадат нови приятели – разговорът може да бъде просто просто „здравей...как си днес?“) 3) Загряващ танц, седнал на стол

	<p>Движения и упражнения за загаряване на всяка отделна част от тялото, достигане нагоре за издължаване на тялото и разтягане на горната част на торса. Използване на ръцете по повтарящ се начин за увеличаване на сърдечно-съдовия кръвен поток, упражняване на горните и долните крайници. Музиката е ободряваща и ритмична.</p> <p>(Само 2 от следните 4 танца трябва да бъдат избрани за преподаване на сесията)</p> <p>4) Western Barn Dancing – 32 броя основна хореография. Държейки се за ръце с партньора си и движейки се в кръг обратно на часовниковата стрелка. При последните 4 точки се придвижваме напред и сменяме партньорите. Музика като Achy Breaky Heart - Billy Ray Cyrus (забавено)</p> <p>5) Танго – 64 основни танго стъпки. Застанали на опашки и всички обърнати в една и съща посока. Танцувайки по синхронизиран начин, свързвайки всички участници физически и емоционално, образувайки единна сензомоторна дейност. Музика като Santa Maria - Gotan Project</p> <p>6) Сиртаки – групов танц в кръг, като всички участници се държат за ръце. Освен социалния елемент на танците в група, танците подобряват мозъчната функция и засилват паметта. Музика като Зорба - Микис Теодоракис</p> <p>7) Virginia reel - Социален танц, при който партньорите се изправят един срещу друг. Музика като Virginia Reel Blend - Sham Rock</p> <p>8) Охлаждане Седейки изправени на стол, поемайки дълбоко въздух, разширявайки белите дробове, след което със затворени очи участниците си представят любимия си цвят, който се измива през телата им от главата до петите. Време за релакс.</p>
Материали/предмети, необходими за дейността	Музика
Оценка	Участниците ще бъдат интервюирани (зададени въпроси) за оценка на резултата.
Други коментари	Тази дейност трябва да бъде много гъвкава и лесно адаптирана за възрастни хора с двигателни проблеми (танците могат да се изпълняват седнали). Устните инструкции трябва да са силни и ясни за хора с увреден слух. Важно е да напомняте на всеки да се движи в собствената си зона на комфорт, болката е сигнал да правите по-малко или да спрете.

Дейност 2: Танцуйте на мястото си

Заглавие	“Dance In Your Seat” - Танцова терапия за социално включване на възрастни хора с деменция.
Продължителност	45 минути

Цел на дейността	Да използва танца и движението като инструмент за лечение на възрастни хора с нарушения на паметта (деменция). За стимулиране на социалното взаимодействие, подобряване на настроението, намаляване на тревожността и увеличаване на себеизразяването.
Кратко описание на дейността	Забавна, цветна, седяща в кръг сесия с движение, където участниците ще използват набор от сензорни подпори и ще се движат заедно с музика от различни ритми и звуци.
Подробно описание на дейността	<p>1) Представяне на художника на възрастни хора, страдащи от деменция Въвеждането трябва да бъде спокойно, щастливо и позитивно, като се има предвид тона на гласа ни, изражението на лицето и жестовете на тялото. Хващането на участниците за ръка, докато говорим, може да осигури комфорт и увереност. Страдането от загуба на памет е много разочароващо, объркващо и плашещо, така че създаването на спокойна атмосфера е много важно.</p> <p>2) Загриващ танц Движения и упражнения за загреване на всяка отделна част от тялото, достигане нагоре за издължаване на тялото и разтягане на горната част на торса. Използване на ръцете по повтарящ се начин за увеличаване на сърдечно-съдовия кръвен поток. Музиката е нежна с добър ритъм.</p> <p>3) Огледален танц Танцуйте, за да ангажирате горните крайници, като използвате цветни шалове. Движенията с цветни шалове ще подобрят мобилността, ще изградят сила, ще ангажират участника и ще добавят удоволствие и забавление.</p> <p>4) Танцуйте, за да ангажирате долните крайници, като използвате големи цветни балони. Забавна дейност, при която всеки е интерактивен, докато се опитваме като свързана група да задържим балона във въздуха, използвайки краката и краката си, и след това си подаваме балона един на друг в кръга.</p> <p>5) Наративен танц Чарлстън</p> <p>6) Танц с панделка Участниците следват заедно с артиста танц, използващ музика от техния културен произход. Музиката стимулира много части на мозъка едновременно и е доказано, че помага на паметта.</p> <p>7) Импровизация С използването на ударни инструменти като маракаси, меки барабани и домашно направени инструменти (като.. бутилка, пълна с ориз или леща и т.н.) Всеки може да потупва ритмично с музиката, работейки като група и слушайки музиката. Така създаваме собствен оркестър. След това всеки човек ще се редува да се движи и да се изразява като личности. Използването на популярна песен от тяхната младост може да върне спомени, които са дълбоко в тях.</p>

	8) Играйте с терапевтичен парашут. Парашутът се използва като начин за насърчаване на релаксация, социализация, умствена стимулация и преди всичко ... смях.
Материали/предмети, необходими за дейността	Реквизит: столове, шалове, балони, маракаси, панделки и терапевтичен парашут. Музика: голям избор от различни стилове, ритми и темпа.
Оценка	Успехът на тази дейност се измерва с реакцията на участника, социалното взаимодействие и ентузиазма, към който трябва да се присъедини в танцовата сесия. Да видите как очите светят, как ръцете почукват музикалния ритъм и как участниците се смеят е огромен успех.
Други коментари	Използвайте голямо разнообразие от музика, за да поддържате интереса на всички. Бъдете много ясни с инструкциите и запазете темпото бавно. Не се страхувайте да повтаряте, повтаряте, повтаряте и отделяйте време за всеки раздел. Бъдете наясно с физическите ограничения и винаги бъдете готови да адаптирате упражненията и гъвкави за промяна на музиката и танца във всеки един момент.

Музика

В този раздел са представени две дейности, базирани на музика. Тези дейности се наричат „Моят щастлив ден с музика“ и „Ритъм и изкуство“.

Дейност 3: Ритъм и изкуство

Заглавие	„Ритъм и изкуство“ – Уъркшопи по барабани за деца с разстройство от аутистичния спектър (РАС) за насърчаване на социалното включване
Продължителност	Един час
Цел на дейността	Да използва барабани като терапевтичен инструмент за ангажиране на деца с разстройство от аутистичния спектър, насърчаване на социалното взаимодействие, подобряване на комуникационните умения и насърчаване на чувството за приобщаване.
Кратко описание на дейността	Динамична работилница по барабани, създадена специално за деца с разстройство от аутистичния спектър. Чрез ритмични упражнения, интерактивни игри и творческо изразяване, участниците ще имат възможност да се включат в споделено музикално преживяване и да развият социални връзки.
Подробно описание на дейността	<ol style="list-style-type: none"> 1. Въведение и ледоразбивач: Започнете сесията с топло и приветливо въведение, осигурявайки спокойна и безопасна среда. Използвайте визуални средства, като например карти с картинки, за да представите всеки участник и да научите имената му. Насърчете всеки да сподели нещо, което му харесва или което го интересува. 2. Загряване с барабани: Започнете с ритмично упражнение за загряване, като използвате барабани, тамбури или други ударни инструменти. Водете участниците през прости ритмични модели, като постепенно увеличавате сложността с

	<p>напредването на сесията. Това занимание спомага за подобряване на двигателната координация и подготвя участниците за основните дейности с барабани.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Повикване и отговор: Въведете упражнения за повикване и отговор, при които фасилитаторът свири ритъм, а участниците имитират и отговарят със собствена вариация. Тази дейност насърчава уменията за слушане, поемането на ред и насърчава участниците да се изразяват чрез свирене на барабани. 4. Групово свирене на барабани: Ангажирайте участниците в съвместно свирене на барабани. Осигурете на всяко дете барабан или перкусионен инструмент и ги напътствайте да свирят на ритмичен модел заедно като група. Насърчавайте ги да се слушат един друг и да поддържат стабилен ритъм. Тази дейност насърчава чувството за принадлежност, екипна работа и кооперативна игра. 5. Игри с барабанен кръг: Въведете интерактивни игри, които включват предаване на ритмични модели около кръга. Например, всеки участник пуска кратка фраза, а човекът до него я повтаря, преди да добави своя принос. Тази дейност насърчава социалното взаимодействие, комуникацията и подобрява уменията за слушане и имитация. 6. Творческо изразяване: Осигурете възможност за индивидуално изразяване, като позволите на участниците да импровизират и да създават свои собствени ритми на барабаните. Насърчавайте ги да експериментират с различни звуци и техники, изразявайки своите емоции и личен стил. Тази дейност подпомага себеизразяването, креативността и повишава самочувствието. 7. Затварящ кръг: Съберете всички в кръг за отразяващо затваряне. Помолете всеки участник да сподели своя любим момент от сесията или нещо, което им е харесало при съвместното барабанене. Предоставете положителна обратна връзка и признателност за тяхното участие.
Материали/предмети, необходими за дейността	Ръчни барабани, тамбури, шейкъри или други ударни инструменти, подходящи за деца. Визуални помагала с карти с картинки за въведение. По избор: Визуални графици или таймери за помощ при преходи.
Оценка	Успехът на тази дейност може да бъде измерен чрез наблюдение на ангажираността, социалното взаимодействие и комуникацията на участниците по време на сесията. Обратната връзка от родителите, лицата, които се грижат за тях, и самите участници също могат да осигурят ценна представа за техния опит и напредък.
Други коментари	От съществено значение е да се създаде благоприятна за сетивата среда, като се вземат предвид фактори като нива на шум, осветление

	и индивидуална чувствителност. Осигурете визуални опори и ясни инструкции, за да подпомогнете разбирането. Адаптирайте дейностите така, че да отговарят на нуждите и способностите на всеки участник, позволявайки гъвкавост и индивидуализирана подкрепа.
--	--

Дейност 4: Моят щастлив ден с музика

Заглавие	„Моят щастлив ден с музика” – Уъркшоп по музикална терапия за ученици със специални нужди, РАС, поведенчески проблеми и др., слушане и свирене на музика с помощта на собственооръчно изработени инструменти
Продължителност	1,5 час
Цел на дейността	Музикалната терапия може да бъде от полза за обучаемите с тревожност и други поведенчески разстройства със своите техники, като им помага да се чувстват спокойни и способни да се съсредоточат върху ежедневните си училищни задачи в среда за музикална терапия. След сесията студентите са по-способни да преодолеят безпокойството си и да се върнат към нормалния си дневен режим и социална комуникация.
Кратко описание на дейността	Игрова терапевтична сесия под формата на уъркшоп, която има за цел да възстанови физическото, емоционалното и духовното здраве на обучаемите и може да се приложи в часовете на класа, терапевтичния процес като част от психологическа работа, кинезитерапия и др. чрез изпълнение на песни и мелодии със собственооръчно изработени творчески инструменти в синхронно свирене под ръководството на треньора.
Подробно описание на дейността	<p>Доказано е, че музиката тонизира централната нервна система, подобрява обмяната на веществата и кръвообращението, което прави музикалната терапия се превръща в психотерапевтичен метод, базиран на лечебното въздействие на музиката върху психо-емоционалното състояние на деца със специални нужди.</p> <p>За деца, които показват признаци на депресия, музикалната терапия като средство за подобряване на настроението е доста успешна.</p> <p>Всъщност децата, които са изложени на силата на музиката, особено тези, които използват движение и жест, намират по-голямо удовлетворение чрез динамиката на физическото движение.</p> <p>Обучението трябва да започне в позитивна и спокойна атмосфера с ясно обяснение на задачите: участниците ще заемат работните си места и ще изработят определени инструменти с предложените материали и предмети. След като се подготвят с инструментите, те ще изпълнят определени песни, използвайки музикален фон.</p> <p>Учениците могат да бъдат разделени на 3 групи според трите вида инструменти, които трябва да бъдат изработени от тях.</p> <p>Всяка група ще направи музикален инструмент (барабан, хармоника, маракаси)</p>

	<p>Задачи по време на семинара:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изработка на музикални инструменти 2. Разделете се на 3 групи според музикалния инструмент 3. Изпълнение на музикални произведения – „Патешко хоро“, „Ако ти е весело“, народни песни и др. <p>Етапи на процеса на музикална терапия:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Подготвителна – изграждане на доверие между детето и терапевта. II. Обогавяване на речниковия запас на ученика за видовете музикални инструменти и тяхното звучене (зрително и слухово). III. Изработка на музикален инструмент от налични материали (ударни, струнни, медни и др.) IV. Създайте групи по вид музикален инструмент V. Съвместно пеене на кратки готови музикални произведения или импровизация на място. <p>Музикотерапията е метод, чрез който можем да поддържаме и възстановяваме физическото, емоционалното и духовното здраве на ученика. Също така отговарям за специфични и индивидуални нужди, за различни заболявания, дисфункции и специални нужди.</p>
Материали/предмети, необходими за дейността	<p>Необходимите материали са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Барабан – балон, метална купа и дървена клечка за сладолед; - Хармоника - две дървени пръчици за сладолед, ластик, две клечки кибрит и лъскаво блокче; - Маракаси - вариант 1 - морска сол в малка метална кутия, вариант 2 - боб в малка картонена кутия, вариант 3 - леща в малка пластмасова кутия
Оценка	<p>Успешното провеждане на обучението чрез кооперативна работа, глас, движения и жестове може да доведе до оздравителен ефект върху психо-емоционалното състояние на обучаемите със специални потребности, да подобри настроението им, изразявайки по-голяма удовлетвореност чрез динамиката на физическите движения и пеенето. Обучителят трябва да създаде атмосфера, в която децата да разкрият своя потенциал чрез думи, звуци и действия.</p>
Други коментари	<p>Продължителността на музикотерапевтичния процес няма точна продължителност. Зависи от степента на заболяването, възможностите и нуждите на детето. „Ефектът на сигурността“ е важен за контролиране на емоциите и постигане на резултати.</p>

Театър

Създадени са три дейности, базирани на театъра: „Театър без бариери“, „Идентичност за игра“ и „Театър на приобщаването“,

Дейност 5: Театър без бариери

Заглавие	Театър без бариери – театрална работилница с професионални и/или
-----------------	--

	любители актьори с и без слухови увреждания
Продължителност	2 срещи седмично по 2 часа в продължение на 4 месеца
Цел на дейността	Като се започне от предположението, че човек не може да не успее да комуникира и че няма такова нещо като не-поведение, да се научим да осъзнаваме средствата си за изразяване в обществото е от жизненоважно значение. Също толкова важно е да се научите да слушате другия и неговите истории. Поставяйки се на мястото на някой друг, ние откриваме колко подобни и различни са те с нас, като по този начин разрешаваме много недоразумения, породени просто от различни езици или от малко обучение в слушане, често предпочитайки погледа само към себе си. Лабораторията има за цел да експериментира с нови форми на плод на художествения опит чрез замърсяване на езици, езици и свързани култури на принадлежност и произход и насочени към разпространение на красотата на срещата между различията. Чрез общата театрална практика се създава конструктивно съжителство на едно и също социално пространство, насочено към разрушаване на културните, комуникативни и екологични бариери.
Кратко описание на дейността	Артистичен път на театрално изследване, който има за цел да намери общ артистичен език за смесена публика от глухи хора, които използват италианския жестомимичен език заедно с чуваща публика.
Подробно описание на дейността	<p>Театралното преживяване ви позволява да изследвате комуникативния код, който възниква от невербалния език, карайки тялото да се възприема като привилегирован инструмент за комуникация.</p> <p>Този тип настройка дава възможност да се подобри спонтанната изразителност на паралелното предлагане на структуриран език на жестовете (LIS), който може да се превърне в конкретен инструмент за свързване с тези, които са в неравностойно положение във вербалната комуникация.</p> <p>Пътят се структурира на базата на собствените нужди на групата, на конкретните комуникационни потребности, които са посочени.</p> <p>Работната перспектива на предложената театрална лаборатория всъщност предвижда, че целите и съдържанието са съгласувани с участниците, съгласно методологията за създаване на път, подходящ за отговор на нуждите, обмислени и докладвани от самите участници.</p> <p>Лабораторията се предшества от поне две групови срещи за проектиране, за да се събере необходимата информация за разработването на проекта.</p> <p>Въз основа на изразените теми и нужди се започва път, който има за цел да драматизира темите.</p> <p>Тази първа фаза е полезна за постепенно приближаване до различна комуникативна връзка.</p> <p>Всички са помолени да не използват думи за комуникация, така че няма недостатъци.</p> <p>Втората фаза включва изучаване на знаците на жестомимичния език чрез превеждане на някои писмени части в маркирани действия.</p> <p>Превеждане на словесния език, с който се отнасяме към мисли,</p>

	<p>пространства, действия, в жестомимичен език.</p> <p>Етапи на работа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Среща и културен и артистичен обмен (практически и теоретични) 2) Идентифициране на общата цел чрез текст, тема, театрална идея. 3) Експериментиране чрез импровизация на идеи и практики 4) Сравнение с избрана аудитория от експерти 5) Постановка 6) Обратна връзка между участниците
Материали/предмети, необходими за дейността	Необходимост от подходящо пространство за лаборатория, жестомимичен преводач
Оценка	Оценката на предложената артистична дейност се измерва от гледна точка на намаляване на недостатъците, трансформиране на ограниченията във възможности. Промяната, която искаме да предизвикаме, е да преобърнем перспективата за това как се живее с увреждания, обществото е това, което трябва да се промени, тъй като неблагоприятното положение произтича от изцяло или частично неадекватна реакция на обществото към хората с увреждания и техните специфични предразположения, физически и сетивни . Изграждане на мостове там, където малцинствата са склонни да се гетоизират.
Други коментари	Артистичният път може да се активира не само с глухи хора, но и с хора с езикови нарушения, в контекст на социален дискомфорт, в затвори или мултиетнически групи от хора. Път, който е адаптивен към различни контексти, течен, който има за цел, чрез разказ и среща, да опознае разнообразието, за да победи неговия страх.

Дейност 6: Игра на идентичност

Заглавие	Play Identity – лаборатория за перформативно изкуство за хора с или без увреждания
Продължителност	Сесията може да се проведе от една седмица (2 часа всеки ден), до 6 месеца (1 ден в седмицата)
Цел на дейността	<p>Уъркшопът има за цел да предложи стимул за творческата активност на ученика, полезен за създаване на соло. Чрез техните изразителни характеристики на „артистично правене“ участниците бяха водени по пътя на изследване на изкуството, започвайки от лични внушения и изразителни настоявания, експериментирайки на сцената с различни начини за разказване, чрез езика на изпълнителското изкуство.</p> <p>Пътят се фокусира върху темата за идентичността, която се превръща в наративен инструмент, и върху тялото като изразително средство. Чрез хорово произведение пътят имаше за цел да подобри личността на участниците в търсене на личен артистичен език, проявление на тяхната уникалност.</p>

Кратко описание на дейността	Социална практика и художествено-изследователска и продуцентска работилница за създаване на соло, основано на педагогиката на Желанието.
Подробно описание на дейността	<p>Проучете интересите, уменията на участниците и открийте най-скритите от тях;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фокусирайте точката на критиката и проучете личните ценности - Анализирайте темата, избрана от участника, и идентифицирайте подходящата артистична среда (танц, глас, аудиозаписи, видеозаписи, актьорско майсторство, музикален инструмент и т.н.) - Съучастно създаване на соловата постановка - Единични репетиции - Създаване на ad hoc драматургия, способна да съдържа всички сола. - репетиция на финалния спектакъл - изпълнение събитие
Материали/предмети, необходими за дейността	Собствени материали от участниците, полезни за създаването на произведение на изкуството.
Оценка	<p>Желанието, стимулирано във всеки участник, активира процес на спестяване, полезен за собственото им съществуване. Контактът с изкуството и неговите изрази се оказва път на израстване и изследване, защото стимулира субектите да разпознават своите недостатъци, но този път да се отнасят към тях без страх и страдание.</p> <p>оценка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пробуждане на креативност и неизразен психофизически потенциал; - Укрепване на самочувствието; - Преодоляване на чувството за самота и изолация; - Подобряване на художествено-изразителните умения; - Чувства, трансформирани в артистични действия; - Подобряване на добродетелите; - Ребалансирание на тялото и ума; - Учене от опита на другите; - Постигане на нови умения.
Други коментари	<p>Тази практика е конфигурирана не само като образователна и формираща работа, но и като политически акт, чрез който субектът може да потвърди присъствието си пред себе си и пред света около него.</p> <p>Реализацията на представлението, което ще бъде изпълнено пред публика на живо, се осъществява чрез изграждането на гъвкава драматургия, където факторът импровизация от страна на участниците, както в творческата, така и в изпълнителската фаза, е основен, за да изживеят и да позволят на публиката да преживее " тук и сега".</p>

	<p>Основната черта на постановката е способността да се извършват действия в полета, плътно богати на възможности, между "подготовката" (партитура, сценарий, текст, хореография, записи и др.) и "момента", като конкретно и неповторимо представление.</p> <p>Участникът, със или без увреждания, се разглежда като субект на знанието, защото е носител на знания, традиции, опит, култура, а не като празен контейнер, който трябва да се пълни, коригира или инструктира. Участникът също е субект на Желанието, където Желанието е този двигател/сила, способен да генерира трансформация, осъзнаване, идентичност и автономия, за да открие себе си като създател на собствения си жизнен проект. В този смисъл откриването или преоткриването от субектите на > Desire е активирало процес, който е довел от първоначална ситуация на неадекватност и чувство за провал до откриването на възможностите и потенциала за подкопаване на тяхното състояние на социално изключване .</p>
--	--

Дейност 7: Театър на приобщаването

Заглавие	„Театър на приобщаването“ – Драматични ателиета за младежи с физически увреждания за насърчаване на социалното включване
Продължителност	120 минути
Цел на дейността	Да използва драмата и театралните техники като инструменти за себеизразяване, овластяване и социално включване сред млади хора с физически увреждания. Семинарите имат за цел да насърчат креативността, да изградят увереност и да насърчат смислените връзки в подкрепяща и приобщаваща среда.
Кратко описание на дейността	Ангажиращи драматични работилници, където млади възрастни с физически увреждания изследват различни театрални техники, разказване на истории и импровизация. Чрез съвместни дейности участниците ще развият комуникационни умения, ще повишат самочувствието и ще прегърнат уникалните си способности, насърчавайки социалното включване в групата.
Подробно описание на дейността	<ol style="list-style-type: none"> 1. Въведение и ледоразбивач: Създайте топла и приветлива атмосфера за участниците. Започнете с представяне, позволявайки на всеки млад възрастен да сподели името си, забавен факт и интереса си към драмата. Включете се в ледоразбиваща дейност, която насърчава взаимодействието и разчупва леда в групата. 2. Загряване на тялото и движението: Провеждайте серия от нежни упражнения за загряване, които се фокусират върху осъзнаването на тялото, разтягането и мобилността. Включете елементи от танци, йога или физически театрални техники, съобразени с различни физически способности. Тази дейност подготвя участниците за физическите аспекти на

	<p>драматичната работилница.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Разказване на истории и изграждане на герои: Водете участниците в упражнения за разказване на истории, където те създават и развиват герои, използвайки въображението си. Насърчете ги да изследват различни физични характеристики, жестове и вокализации, за да съживят героите си. Тази дейност насърчава креативността, себеизразяването и развитието на наративни умения. 4. Импровизация и сценична работа: Ангажирайте участниците в импровизационни дейности и сценична работа, където те си сътрудничат, за да създават спонтанни сцени. Осигурете подкани или сценарии, които им позволяват да изследват различни емоции, конфликти и взаимоотношения. Тази дейност подобрява комуникационните умения, работата в екип и насърчава участниците да мислят на крака. 5. Достъпни театрални техники: запознайте участниците със специфични театрални техники, които могат да бъдат адаптирани, за да се адаптират към различни физически способности. Например, изследване на гласова проекция, изражения на лицето или използване на помощни устройства за творчески цели. Тази дейност позволява на участниците да изследват своите уникални таланти и способности в театралния контекст. 6. Проект за приобщаващо изпълнение: Работете съвместно за създаване на кратко изпълнение, което включва елементи, изследвани в семинарите. Участниците могат да допринесат чрез актьорска игра, разказване на истории, движение или всяка друга форма на творческо изразяване. Подчертайте важността на работата в екип, взаимната подкрепа и приобщаването през целия процес на репетиция. 7. Споделяне и размисъл: Организирайте сесия за споделяне, където участниците имат възможност да представят своето изпълнение пред поканена публика, като приятели, семейство или други членове на общността. След изпълнението организирайте сесия за размисъл, където участниците могат да споделят своите мисли, чувства и преживявания по време на процеса на семинара.
Материали/предмети, необходими за дейността	Отворено пространство за движение, удобно облекло, реквизит или костюми за представление (по желание), помощни устройства или адаптации според нуждите на участниците.
Оценка	Успехът на тази дейност може да бъде оценен чрез наблюдение на ангажираността, креативността на участниците и способността им да си сътрудничат ефективно в рамките на групата. Обратната връзка от участниците, както и реакциите на публиката, могат да осигурят ценна представа за въздействието на драматичните семинари върху

	социалното включване и личностното израстване.
Други коментари	Уверете се, че физическата среда е достъпна и безопасна за всички участници. Осигурете подкрепа и помощ, ако е необходимо, като вземете предвид индивидуалните изисквания за мобилност. Празнувайте разнообразието и уникалността на всеки участник, подчертавайки важността на приобщаването и уважението по време на семинарите.

Рисуване

Една дейност, която беше създадена в рамките на проекта, беше свързана с изкуството на рисуването. Нарича се „Четките на единството“.

Дейност 8: Четки на Единството

Заглавие	„Четки на единството“ – Арт терапевтични работилници за тийнейджъри с емоционални и поведенчески затруднения за насърчаване на социалното включване
Продължителност	1,5 час
Цел на дейността	Да използва арт терапията като средство за себеизразяване, емоционално изследване и социална връзка сред тийнейджъри, изправени пред емоционални и поведенчески трудности. Семинарите имат за цел да повишат самочувствието, да насърчат емпатията и да насърчат чувството за принадлежност и приемане в групата.
Кратко описание на дейността	Серия от интерактивни арт терапевтични работилници, където тийнейджъри с емоционални и поведенчески затруднения участват в различни артистични дейности, ръководени от професионален арт терапевт. Чрез творческия процес участниците ще имат възможност да изразят емоциите си, да споделят своя опит и да развият връзки с връстници, насърчавайки чувството за социално включване.
Подробно описание на дейността	<ol style="list-style-type: none"> 1. Въведение и ледоразбивач: Създайте гостоприемна и неосъждаща атмосфера за участниците. Започнете с групово представяне, като позволите на всеки тийнейджър да сподели името си и нещо, което харесва или го вълнува. Включете се в ледоразбиваща дейност, която насърчава взаимодействието и изгражда чувство за единство в групата. 2. Колажни автопортрети: Осигурете разнообразие от списания, вестници, арт артикули и големи хартиени листове. Инструктирайте участниците да създадат колаж за автопортрет, използвайки изображения, думи и цветовете, които отразяват тяхната идентичност, силни страни и стремежи. Насърчете ги да споделят готовите си колажи с

	<p>групата и да обсъдят символиката зад избраните от тях елементи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Групов стенопис: Съвместно създайте голям стенопис върху определена стена или платно. Задайте различни теми или емоции на определени части от стенописа. Всеки участник може да допринесе, като добави своя художествена интерпретация на зададената тема, използвайки бои, маркери или други материали. Тази дейност насърчава работата в екип, сътрудничеството и споделеното чувство за постижение. 4. Експресивна живопис: Осигурете отделни платна или художествени дъски и набор от бои и четки. Насърчете участниците да изразяват свободно емоциите си чрез рисуване. Тази дейност им позволява да канализират чувствата си, да освободят стреса и да общуват невербално. След това участниците могат накратко да споделят историята или емоциите зад своите произведения на изкуството, ако се чувстват комфортно да го направят. 5. Насочвано групово размишление: Водете насочвана сесия за размисъл, където участниците могат да споделят своите мисли и чувства относно създадените произведения на изкуството. Използвайте отворени въпроси, за да насърчите смислен диалог, съпричастност и разбиране сред групата. Тази дейност насърчава активното слушане, възприемането на перспектива и насърчава благоприятна среда. 6. Артистични сътрудничества: Инициирайте сътрудничество в малки групи или двойки, където участниците работят заедно, за да създадат единно произведение на изкуството. Това може да включва комбиниране на отделни произведения на изкуството, принос към обща скулптура или създаване на обща картина. Тази дейност насърчава сътрудничеството, компромиса и оценяването на различни гледни точки. 7. Изложба и празненство: Организирайте художествена изложба или витрина, където се показват произведенията на изкуството на участниците. Поканете членове на семейството, приятели и други членове на общността, за да отпразнуват креативността и постиженията на участниците. Това събитие служи като платформа за тийнейджърите да се почувстват признати, ценени и социално включени.
Материали/предмети, необходими за дейността	Консумативи за изкуство като списания, вестници, ножици, лепило, бои, четки, платна, дъски за изкуство и определено място за стенописа. По желание: Стативи, защитно облекло и експозиционни материали за изложбата.
Оценка	Успехът на тази дейност може да бъде оценен чрез наблюдение на ангажираността на участниците, вербалната и невербалната

	комуникация и желанието им да споделят своите мисли и емоции. Обратната връзка от участниците, както и тяхното самовъзприятие и социални взаимодействия в групата, могат да осигурят ценна представа за въздействието на семинарите.
Други коментари	От решаващо значение е да се установят ясни насоки за уважителна и емпатична комуникация в рамките на групата. Арт терапевтът трябва да създаде безопасно пространство, където участниците се чувстват комфортно да изразяват себе си. Имайте предвид индивидуалните задействия или чувствителност и осигурете допълнителна подкрепа или алтернативни дейности, ако е необходимо. Гъвкавостта и адаптивността са ключови за приспособяването на семинарите към уникалните нужди и способности на участниците.

Разказвач

Една дейност, която беше създадена в рамките на проекта, беше свързана с изкуството на разказването на истории. Нарича се „Жълтият щъркел“.

Дейност 9: ЖЪЛТИЯТ ЩЪРКЕЛ или как споделяме едно чудо

Заглавие	ЖЪЛТИЯТ ЩЪРКЕЛ или Как споделяме едно чудо
Продължителност	60 минути
Цел на дейността	Използване на разказване на истории и рисуване, за да помогне на участниците да се свържат с детството си (тъй като повечето възрастни смятат приказките и рисуването за „детски“ занимания), стимулиране на тяхната креативност, преоткриване на радостта от изразяването чрез изкуството и значението на споделянето. Помогнете на хората, които са изправени пред сериозни здравословни проблеми, да се свържат със значими спомени и да се овластят.
Кратко описание на дейността	Разказване на традиционна китайска приказка, наречена „Жълтият щъркел“, последвано от проста (не са необходими специални познания) и подходяща арт работилница.
Подробно описание на дейността	<ol style="list-style-type: none"> 1. Седнете в кръг и ни представете, като кажете името и любимия си цвят! 2. Разказване на истории (устният разказ може да бъде заменен с четене, ако е по-подходящо за участващия художник/инструктор) 3. Помолете участниците да затворят за момент очи и да си помислят за нещо, което е чудото в живота им – обяснете, че това може да бъде всичко, човек, важен момент или ежедневен навик. Освен това слушането на дзен музика може да помогне за концентрацията. 4. ОБЯСНЕТЕ РАБОТИЛНИЦАТА: Целта е да се направи картина,

	<p>която да представя това, което те чувстват и смятат за свое чудо.</p> <p>-Това може да се случи, като се започне от бяла книга, дадена на всеки, където те могат да работят по абстрактен или фигуративен начин, представяйки нейната/неговата идея.</p> <p>-Може да има алтернативи като: Дайте хартия с готов контур на щъркел и ги помолете да нарисуват в корема на щъркела своето чудо.</p> <p>-Ако предпочитат, могат да използват контура на щъркела като рамка и да напишат вътре - опишете чудото с думи.</p> <p>-Освен това те могат да изрежат щъркела и да го залепят върху цветна хартия или да използват цветовете, за да продължат на фона и да си представят къде живее щъркелът в тяхното творение.</p> <p>Всички предложения трябва да бъдат ясно обяснени, като се подчертава, че са дадени с цел улесняване, а не за ограничаване.</p> <p>Всеки трябва да се чувства свободен да играе и да изразява себе си, като материалите са лесно достъпни.</p> <p>5. След като даденото време изтече, отново се връщаме в кръга. Помолете всеки, един по един, да покаже и ако искате да кажете няколко думи за това, което тя/той направи като смислено споделяне.</p>
Материали/предмети, необходими за дейността	Бели хартии А4, фотокопирани хартии с рисунка на щъркел, цветни хартии в ярки цветове, ножици, лепило, маркери, маслени пастели, моливи, цветни моливи, острилки и гуми.
Оценка	Реакцията по време на разказването на истории и участието след това ще бъде показател дали са се насладили на целия процес
Други коментари	<p>ЖЪЛТИЯТ ЩЪРКЕЛ - китайска народна приказка</p> <p>Говори се, че някога в Китай живял беден студент. Името му беше Ми. Неговата бедност беше толкова дълбока, че не можеше дори да си плати чаша чай. Вероятно щеше да умре от глад, ако не беше собственикът на чайната. Съжалявайки бедния човек, той нахрани и напои Ми безплатно.</p> <p>Тогава един ден Ми дойде при собственика и каза:</p> <p>- Тръгвам си. Нямам пари и нямам с какво да платя всичко, което съм изял и изял тук, но не искам да съм неблагодарен. Ето, вижте!</p> <p>И той извади парче жълт тебешир от джоба си и нарисова щъркел на стената. Щъркелът беше много жив, само жълт. „Този щъркел“, каза Ми, „ще ти донесе десет пъти повече пари, отколкото ти дължа.</p> <p>Всеки път, когато хората се съберат и пляскаат три пъти, то ще слезе от стената и ще танцува. Но запомнете едно нещо: никога не карайте щъркел да танцува за един човек.</p> <p>А сега сбогом! С тези думи ученикът се обърна и излезе.</p> <p>Собственикът беше изненадан, но реши да опита. Когато на следващия ден чаят беше претърпан, той помоли всички да пляскаат три пъти. И сега жълтият щъркел слезе от стената и изтанцува</p>

	<p>няколко танца. Беше толкова забавно и забавно, а след това се върнах. Гостите бяха изумени, изненадани и не можеха да повярват на очите си. И всеки път, когато пляскаха три пъти, се случваше същото и изпълваше сърцата им с чиста радост!</p> <p>Мълвата за чудото се разнесе навсякъде. Чайната беше пълна всяка вечер и собственикът бързо забогатя. Обещанието на Ми се сбъдна. Но един ден в чайната дойде богата мандарина. Видя само селяни и занаятчии, насядали наоколо. Той се ядоса и нареди на всички да си тръгнат.</p> <p>Квардите на мандарина заплашиха хората с мечове и ги изгониха от чайната. Накрая чиновникът остана сам. Той изложи много пари пред собственика и поиска да види как щъркелът танцува само за него. Собственикът при вида на парите забрави за всичко и плесна с ръце три пъти. Щъркелът бавно слезе от стената и изтанцува половин хоро. Изглеждаше тъжно и болно. След това се върна и не помръдна повече. Мандаринът викаше, заплашваше, но нищо не можеше да направи.</p> <p>През нощта на вратата на чайната се почука силно. Домакинът отиде да отвори - вижда студента Ми да стои мълчалив. Ми извади лулата от джоба си, засвири и тръгна без да се обръща. Щъркелът потрепери, скочи от стената и го последва. Оттогава никой не е виждал ученика Ми и неговия вълшебен жълт щъркел.</p> <p>В Китай старите хора казват, че ако някъде има такова чудо, то е за всеки да го сподели и да му се порадва. Когато само един човек го притежава, тогава чудото изчезва, сякаш никога не е съществувало.</p>
--	--

Куклен театър

Кукленият театър има много положителни резултати и в рамките на здравните заведения. Дейността, представена тук, е озаглавена „Моята кукла, моето шоу“.

Дейност 10: Моята кукла – моето шоу

Заглавие	„Моята кукла – моето шоу“ – Арт терапевтични работилници за учащи със специални образователни потребности, РАС, емоционални и поведенчески затруднения за подобряване на тяхното социално включване.
Продължителност	1,5 час
Цел на дейността	Куклотерапията може да се използва като метод за психологическо корективно въздействие, при който куклите са междинен обект във взаимодействието между ученик и обучаващ, метод за психологическа помощ, състоящ се в коригиране на поведението и емоционалното състояние на детето или ученика, използван за образователни цели. и терапевтични цели. Работилницата има за цел да развие комуникативната и

	образователна функция на участника.
Кратко описание на дейността	Куклотерапията се провежда под формата на мини спектакъл с използване на собственоръчно изработени кукли по време на обучението, като целта е да се усъвършенстват диалогичните умения на ученика, чувството за реч и език, положителното емоционално отношение към връстниците и учебния процес. Процесът на изработване на кукли и създаването на вълшебна приказка, в която всички ученици правят кукли, може да подобри основните умствени показатели - внимание, наблюдателност, точност при изпълнение на задачите .
Подробно описание на дейността	<p>Работилницата започва с представяне на учителя, създавайки естествена игрова среда, близка до обучаемите, изграждайки доверие между детето и терапевта, създавайки спокойна атмосфера, в която ученикът да създаде своя собствена кукла. След това терапевтът насочва ученика при избора на материали за създаване на неговата кукла с материалите, които най-много харесва.</p> <p>Основната задача е да се получи информация за поведенческия проблем на всеки участник. След това учениците се разделят на три или четири групи. Всяка група ще нарисова лист с поведенчески проблем на ученик, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - агресия, враждебност; - безпокойство; - страх; - затруднено общуване с връстници. <p>Сесията предшества два етапа от процеса на куклотерапия:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Създаване на кукла“ 2. „Възраждане на куклата“ <p>Всяка група ще получи материали за направата на кукла. Ученикът сам изработва куклата, ръководен от терапевта за избора на материали. Ученикът сам оживява куклата, доколкото може, с помощта на връстниците си от групата и треньора. Терапевтът задава въпроси, за да помогне на ученика да създаде образа на своята кукла.</p> <p>Примерни въпроси за терапевт.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Как се казва куклата? - От къде идва? - Какво е чувството? - За какво мечтае? - Какво обича да прави? - Исква ли помощ? <p>Сценарият може да бъде измислен спонтанно и фактите и събитията</p>

	<p>в историята могат да се променят постоянно, в зависимост от проблемите на ученика. Той трябва сам да стигне до решение на проблема, докато е насочен от терапевта.</p> <p>Краен етап, в който ученикът играе от името на героя или героите, които е създал и преживял в ситуации от реалния живот, намирайки своя начин да преодолее проблема с помощта на учителя и връстниците.</p>
Материали/предмети, необходими за дейността	Има различни материали, които могат да се използват за обучението на хартия, парчета плат, пластмасови бутилки за тялото на куклата, лепило, ножици, канапи, материали за рисуване
Оценка	Терапевтичната сесия може да бъде оценена като успешна, ако в края ѝ учениците са спокойни и с позитивен подход и решение за разрешаване на проблемите.
Други коментари	Процесът на куклотерапията няма точна продължителност. Зависи от степента на състоянието, възможностите и нуждите на детето. „Ефектът на сигурността“ е важен за контролиране на емоциите и постигане на резултати.

Препратки

Достъпни изкуства (2022). <i>Как артистите с увреждания се справят с COVID.</i> https://aarts.net.au/news/how-artists-with-disability-are-coping-with-covid
Всички заедно (2020). <i>Емпатия: Първата стъпка към приобщаването.</i> https://alltogether.swe.org/2020/07/empathy-first-step-towards-inclusion
Американска психологическа асоциация (2022). <i>Емпатия.</i> https://dictionary.apa.org/empathy
Изкуство в контекст (2022). Видове изкуство – Кратко изследване на различните видове изкуство. https://artincontext.org/types-of-art/#:~:text=The%20seven%20major%20forms%20of,music%2C%20cinema%2C%20and%20theater .
Балог, М. (2021). <i>10 лесни начина да намерите вдъхновение за изкуство (които работят).</i> https://mirandabalogh.com/find-art-inspiration
Бел, Е., Брайман, А. и Харли, Б. (2019). <i>Методи за бизнес изследвания</i> (5 ^{-то} издание), Oxford University Press.
Бизнес жаргони (2019). <i>Неформална комуникация</i> https://businessjargons.com/informal-communication.html
CAI (2021 г.). <i>Въведение: Кои са 7-те форми на изкуство?</i> https://www.contemporaryartissue.com/what-are-the-7-forms-of-art-a-complete-overview/
Samurri, N. & Зесса, С. (2015). <i>Енергията на присъствието, основната цел на обучението на актьора. Преподобни сутиени. Естуд. Представяне 5 (2),</i> https://doi.org/10.1590/2237-266047322
Чо, К. (2018). <i>Глобализацията на изкуствата. Конферентният съвет.</i> https://www.conference-board.org/blog/corporate-citizenship/Globalization-of-Arts
Съвет на занаятите (2022). <i>Как се става скулптор. Търсите ли работа в занаята? Разберете какви умения и опит ще ви трябват</i> https://www.craftscouncil.org.uk/learning/craft-careers/how-become-sculptor
Речник на Колинс (2018). <i>Определение за „невербален“</i>

https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/nonverbal
глупав. RL (2007). <i>Нова ера на управление</i> Thomson South-Western
Daily Art Magazine (2022). <i>5 най-велики завладяващи арт изживявания</i> . https://www.dailyartmagazine.com/5-greatest-immersive-art-experiences
Damery, S. & Mescoli, E. (2019). Използване на видимостта и невидимостта чрез художествени практики: Етнографски казуси с мигранти изпълнители в Белгия. <i>изкуства</i> , 8 (2): 49. https://doi.org/10.3390/arts8020049
Ди Монте, К., Монако, С., Мариани, Р. и Ди Трани, М. (2020). От устойчивост до прегаряне: Психологически характеристики на италианските общопрактикуващи лекари по време на спешна ситуация с COVID-19. <i>Граници в психологията</i> , 11, 567201. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.567201
Драго, Е. (2015). Ефектът на технологиите върху комуникацията лице в лице. <i>Om Elon Journal of Undergraduate Research in Communications</i> , 6 (1), 1-2. http://www.inquiriesjournal.com/articles/1137/the-effect-of-technology-on-face-to-face-communication
Easterly, W. (2006). Големият тласък Déjà Vu: Рецензия на Краят на бедността на Джефри Сакс: Икономически възможности за нашето време. <i>Journal of Economic Literature</i> , 44 (1), 96-105. https://www.aeaweb.org/issues/34
Едмънтън (2022 г.). <i>Изкуството на приобщаването</i> . https://www.edmonton.ca/public-files/assets/document?path=PDF/DI_ArtofInclusion_Final.pdf
Енергийно арт движение (2022). <i>За Движението</i> . http://www.energyartmovement.org
Европейска комисия (2014 г.). <i>Социално включване</i> . https://bit.ly/3ANExlh
Европейски парламент (2021 г.). <i>Травмите, претърпени от жените бежанки и последиците от тях за интеграцията и участието в страната домакин на ЕС</i> . https://rm.coe.int/ipol-stu-2021-691875-en-1-/1680a23902
Обяснете Ninja (2022). <i>Защо анимацията е важна в мултимедията?</i> https://explain.ninja/blog/why-animation-is-important-in-multimedia
Felton, WM & Jackson, RE (2022) Присъствие: Преглед. <i>Международен журнал за взаимодействие между човек и компютър</i> 38 (1), 1-18. https://doi.org/10.1080/10447318.2021.1921368

<p>Насърчаване на социалното включване (2019). Насърчаване на социалното включване: доброволчество, социално предприемачество и изкуство за социално включване. Най-добри практики за насърчаване на социалното включване чрез изкуство, социално предприемачество, доброволчество и межкултурен диалог.</p> <p>https://www.fostersocialinclusion.eu/wp-content/uploads/2020/10/FSI_Best_Practices_fostering_social_inclusion_through_art_social_entrepreneurship_volunteering_and_intercultural_dialogue.pdf</p>
<p>Go Ahead Tours (2017). <i>Художник в Европа: Как рисуването и пътуването промениха живота на една жена.</i> https://www.goaheadtours.com/travel-blog/articles/painting-and-travel-changed-one-artists-life</p>
<p>Greater Good Magazine (2022). <i>Какво е Състрадание?</i> The Greater Good Science Center в Калифорнийския университет, Бъркли.</p> <p>https://greatergood.berkeley.edu/topic/compassion/definition</p>
<p>Ханес, К. (2021). Какво изкуството и дизайнът правят за социалното включване в обществената сфера. <i>Социално включване</i>, 9 (4), 103-105.</p> <p>https://doi.org/10.17645/si.v9i4.5086</p>
<p>Holt-Lunstad, J., Lefler, M. (2020). Социална интеграция. В: Gu, D., Dupre, M. (eds) <i>Енциклопедия на геронтологията и застаряването на населението</i>. Спрингър, Чам. https://doi.org/10.1007/978-3-319-69892-2_646-2</p>
<p>Развитие на човешките ресурси и умения Канада (2022 г.).</p> <p>https://www.hireimmigrantsottawa.ca/for-employers/success-stories/human-resources-and-skills-development-canadas</p>
<p>IGI Global (2021). <i>Какво е артистичен опит.</i> https://www.igi-global.com/dictionary/artistic-education-areas/51524</p>
<p>Иванкович, И. (2001). The Importance of Listening Language <i>Arts Journal of Michigan: 17 (2)</i>, Article 2. https://doi.org/10.9707/2168-149X.1314</p>
<p>Рател, А. (2015). Алън Холоденко – Аниматорът като художник, Художникът като аниматор. <i>Журнал за анимационни изследвания.</i></p> <p>https://journal.animationstudies.org/alan-cholodenko-animator-as-artist-artist-as-animator</p>

Комплект – Децата са включени заедно (2022 г.). <i>Защо има значение: разнообразие и включване на увреждания в изкуствата.</i> https://www.kit.org/disability-inclusion-in-arts
Кариерен център на университета в Лийдс (2022). <i>Адаптивност и гъвкавост.</i> https://bit.ly/3SLI5gs
Мартиниело М. (2019). Въведение към специалното издание „Изкуства и бежанци: мултидисциплинарни перспективи“. <i>Изкуства</i> 8 (3): 98. https://doi.org/10.3390/arts8030098
Макдъфи А. (2013). <i>Вербална комуникация. В: Volkmar FR (eds) Енциклопедия на разстройствата от аутистичния спектър.</i> Спрингър
Merriam-Webster (2021) . <i>Кино.</i> https://www.merriam-webster.com/dictionary/cinema
Merriam-Webster (2021). <i>Опит.</i> https://www.merriam-webster.com/dictionary/experience
Misra, S., Cheng, L., Genevie, J., & Yuan, M. (2014). Ефектът на iPhone: Качеството на личните социални взаимодействия в присъствието на мобилно устройство. <i>Околна среда и поведение</i> , 48 (2), 1-24 https://doi.org/10.1177/00139165145397
Novembre, G., Zanon, M., & Silani, G. (2015). Емпатията към социалното изключване включва сензорно-дискриминативния компонент на болката: изследване на fMRI в рамките на субекта. <i>Социална когнитивна и афективна невронаука</i> , 10 (2), 153–164. https://doi.org/10.1093/scan/nsu038
О'Донъл, П., О'Донован, Д. и Елмушараф, К. (2018). Измерване на социалното изключване в здравните заведения: преглед на обхвата. <i>Int J Equity Health</i> 17 (15). https://doi.org/10.1186/s12939-018-0732-1
Оксфордски справочен речник (2018). „ <i>Дистанционна комуникация</i> “ http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803095722312
Галерия Park West (2022). <i>Защо анимационното изкуство е една от най-важните форми на изкуството на 20-ти век.</i> https://www.parkwestgallery.com/animation-art-20th-century
Phillipson , C., Lang Reinisch, L., Yarker, S., Lewis, C., Doran, P., Goff, M., & Buffel, T. (2021). COVID-19 и социално изключване: Опитът на възрастните хора, живеещи в райони на множество лишения. <i>Университет на Манчестър, Манчестърски институт</i>

<p>за съвместни изследвания на стареенето.</p> <p>https://www.research.manchester.ac.uk/portal/files/196683355/Report_final_Covid.pdf</p>
<p>Комитет REGI, Европейска комисия (2022 г.). Социални предизвикателства в градовете.</p> <p>https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699631/IPOL_STU(2022)699631_EN.pdf</p>
<p>Сабине, Х. (2019). Креативност и авторство под линията в анимацията: реалността на анимационното производство, <i>Revue française des sciences de l'information et de la communication</i> https://doi.org/10.4000/rfsic.8071</p>
<p>Наука за хората (2021). <i>Как да поставите граници: 5 начина да начертаете линията учтиво.</i> https://www.scienceofpeople.com/how-to-set-boundaries</p>
<p>Станфордска енциклопедия по философия (2018). <i>Дефиницията на чл.</i></p> <p>https://plato.stanford.edu/entries/art-definition/#SomExa</p>
<p>Statista (2022). <i>Коефициент на бедност в България от 2015 до 2020 г.</i></p> <p>https://www.statista.com/statistics/1267142/bulgaria-poverty-rate</p>
<p>Statista (2022). <i>Дял на населението, изложено на риск от бедност или социално изключване в Италия от 2004 до 2019 г.</i></p> <p>https://www.statista.com/statistics/619334/people-at-risk-of-poverty-or-social-exclusion-italy/#:~:text=В%202019%2C%20дядялт%20от,намаля%20с%201,7%20процент%20точк</p> <p>и.</p>
<p>Statista (2022). <i>Брой хора, изложени на риск от бедност или социално изключване в Кипър от 2010 г. до 2020 г. (в 1000 с).</i></p> <p>https://www.statista.com/statistics/546645/people-at-risk-of-poverty-in-cyprus</p>
<p>Statista (2022). <i>Брой хора, изложени на риск от бедност или социално изключване в Гърция от 2010 до 2020 г. (в 1000).</i></p> <p>https://www.statista.com/statistics/546571/people-at-risk-of-poverty-in-greece</p>
<p>Statista (2022). <i>Брой хора, изложени на риск от бедност или социално изключване в Европейския съюз (ЕС 28) от 2011 г. до 2020 г. (в 1000 с).</i></p> <p>https://www.statista.com/statistics/546486/people-at-risk-of-poverty-in-the-eu</p>

<p>Statista (2022). Брой хора, живеещи под прага на бедността в Съединените щати през 2020 г., по образование (в милиони). https://www.statista.com/statistics/233168/number-of-people-living-below-the-poverty-line-in-the-us-by-education</p>
<p>Съвместен изследователски екип на Агенцията по културни въпроси на Япония и университета Кюшу (2020 г.). <i>Социално включване чрез култура и изкуства: Наръчник за начинаещи</i>. http://www.sal.design.kyushu-u.ac.jp/pdf/Handbook_for_Beginners_SAL.pdf</p>
<p>Тънката нишка (2022). <i>Изкуство и себепознание. Кой съм аз?</i> http://theslenderthread.org/art-and-self-knowledge</p>
<p>Театър за приобщаване (2022). <i>Вървейки към приобщаване</i>. https://theaterforinclusion.com</p>
<p>Thomson, Jr. et al. (2016). <i>Стратегическо управление – Изработване и изпълнителна стратегия, концепции и казуси</i> (20^{-то} издание) McGraw-Hill</p>
<p>Обединените нации (2016). <i>Министерство на икономическите и социални въпроси Да не изоставяме никого: императивът на приобщаващото развитие Доклад за световното социално положение 2016 г.</i> https://www.un.org/esa/socdev/rwss/2016/full-report.pdf</p>
<p>Обединените нации (2022 г.). <i>Доклади за човешкото развитие</i>. https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI</p>
<p>ООН Жени (2022). <i>Пандемията в сянка: Насилието срещу жени по време на COVID-19</i>. https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/in-focus-gender-equality-in-covid-19-response/violence-against-women-during-covid-19</p>
<p>Университет на Брадфорд (2022). <i>Адаптивност и гъвкавост</i>. https://www.bradford.ac.uk/careers/develop-skills/adapt-flex</p>
<p>Много добър ум (2022). <i>5 ключови умения за емоционална интелигентност</i>. https://www.verywellmind.com/components-of-emotional-intelligence-2795438#:~:text=Емоционалната%20интелигентност%20е%20способността,като%20онези%20от%20други%20хората.</p>
<p>Дела на ветераните (2022). https://www.va.gov</p>
<p>Welch, GF, Himonides E, Saunders, J., Papageorgi, I. & Sarazin, M. (2014). Пеене и социално включване. <i>Отпред. Psychol.</i>, 29, https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.00803</p>

<p>Институт Уелсли и обществено здравеопазване в Торонто. (2019 г.). <i>Насърчаване на здравето и благосъстоянието чрез социално включване в Торонто: Обхватен преглед на литературата за интервенции за насърчаване на социалното включване и здраве</i>. април 2019 г. https://www.toronto.ca/wp-content/uploads/2019/07/8f8c-Social-Inclusion-Literature-Review-Phase-1.pdf</p>
<p>Световна банка (2020 г.). <i>Кратка информация за бедността и справедливостта: България</i>. https://databankfiles.worldbank.org/data/download/poverty/33EF03BB-9722-4AE2-ABC7-AA2972D68AFE/Global_POVEQ_BGR.pdf</p>
<p>Световна банка (2022 г.). <i>Социално включване</i>. https://www.worldbank.org/en/topic/social-inclusion</p>
<p>Райт, Франк Лойд (1953). <i>Бъдещето на архитектурата. Нова американска библиотека</i>, Horizon Press, 41, 58–59. https://www.jstor.org/stable/29543489</p>
<p>Zikmund, WG & Vabin, VJ (2010). <i>Проучване на маркетингови проучвания</i> . (10^{-то} изд.) Томсън</p>